

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“ , Суботица у делу који се односи на јавне набавке за 2022. и 2023. годину и потраживања од купаца за 2023. годину

Број 400-103/2024-04/24

Београд, 1. август 2024. године

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

Насловна слика преузета са странице: <https://gradsubotica.co.rs/korisnicima-usluga-jkp-suboticagas/>

Зашто смо спровели ову ревизију?

Теме за ревизију правилности пословања одређене су на основу резултата до сада спроведених ревизија финансијских извештаја и правилности пословања.

У до сада спроведеним ревизијама утврђене су неправилности у вези са планирањем, спровођењем и праћењем извршења јавних набавки, што указује на слабости и одсуство интерних контрола у вези са вршењем послова јавних набавки. Осим наведеног, уочене су значајне неправилности у евидентирању потраживања која нису реално исказана у пословним књигама, нити се предузимају адекватне мере за њихову наплату.

Циљ ове ревизије је да обезбеди довољно валидних података за оцену примене прописа из области јавних набавки и потраживања од купаца и давање препорука за унапређење пословања предузећа како би се обезбедило наменско трошење средстава и пословање у складу са прописима.

Шта смо препоручили?

За уређење области јавних набавки која је била предмет ревизије дате су две препоруке које се односе на планирање и спровођење поступака јавних набавки у складу са Законом о јавним набавкама.

За уређење области потраживања од купаца која је била предмет ревизије дата је једна препорука која се односи на попис потраживања од купаца који није у складу са регулативом.

Резиме

Предузеће није у потпуности поштовало одредбе Закона о јавним набавкама у делу који се односи на начин одређивања процењене вредности, припрему конкурсне документације и објављивање огласа о јавним набавкама, док су потраживања од купаца евидентирана у складу са прописима

Предузеће није документовало да је извршило истраживање тржишта код спроведених поступака јавних набавки у 2022. и 2023. години, укупне уговорене вредности од 282,4 милиона динара, није објавило јавне позиве на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа код девет поступака јавних набавки чија је појединачна процењена вредност једнака или већа од пет милиона динара, који су спроведени у 2023. години, укупне уговорене вредности од 108,28 милиона динара, док код 30 спроведених поступака јавних набавки није одредило резервни критеријум у обрасцу критеријуми да доделу уговора.

Потраживања од купаца евидентирана су у пословним књигама у складу са Законом о рачуноводству и МСФИ за МСП. Из пословних књига су искњижена потраживања од купаца у укупном износу од 72 милиона динара, над којима је окончан стечајни поступак.

Предузеће је фактурисало услуге купцима по ценама на које је Агенција за енергетику Републике Србије дала сагласност.

Предузеће је обрачунавало законску затезну камату потрошачима - правним и физичким лицима, предузимало мере за ефикаснију наплату потраживања од купаца и решавало рекламације од потрошача у складу са прописима.

Садржај:

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ.....	5
1. ЈАВНЕ НАБАВКЕ.....	5
1.1. Предузеће није објавило на интернет страници интерна акта којим је уредило поступак јавних набавки и набавки на које се закон не примењује, а објављени су планови јавних набавки који не садрже процењену вредност.....	5
1.2. Предузеће није у целости поштовало одредбе Закона о јавним набавкама у делу који се односи на истраживање тржишта, објаве огласа на Порталу службених гласила Републике Србије и сачињавање конкурсне документације.....	5
1.3. Предузеће је евидентирало и извештавало о јавним набавкама и набавкама на које се закон не примењује у складу са Законом о јавним набавкама.....	7
1.4. Предузеће није у ревидираном периоду прибављало добра, услуге и радове без примене Закона о јавним набавкама.....	7
2. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА.....	8
2.1. Потраживања од купаца су евидентирана у складу са прописима, али извештај о попису потраживања од купаца не садржи све неопходне елементе.....	8
2.2. Предузеће је у ревидираном периоду испостављало фактуре потрошачима по ценама за које је добијена сагласност.....	8
2.3. Предузеће је вршило обрачун законске затезне камате за потрошаче-правна и физичка лица.....	9
2.4. Предузеће је у ревидираном периоду предузимало мере за наплату потраживања од купаца.....	9
Скретање пажње.....	10
II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ, ПРЕПОРУКА И МЕРА ПРЕДУЗЕТИХ У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ.....	11
Захтев за доставу одазивног извештаја.....	13
III КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ.....	15
IV Прилози.....	19
Прилог 1 - Интерна контрола и интерна ревизија.....	20
Прилог 2 – Јавне набавке.....	25
Прилог 3 – Потраживања од купаца.....	39

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1.1. Предузеће није објавило на интернет страници интерна акта којим је уредило поступак јавних набавки и набавки на које се закон не примењује, а објављени су планови јавних набавки који не садрже процењену вредност

1.1.1. Предузеће је, у ревидираном периоду, донело интерна акта којим се ближе уређује поступак јавних набавки и набавки на које се закон не примењује, али иста није објавило на својој интернет страници

Предузеће је сачинило Правилник о ближе уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица број 501/20 од 18. септембра 2020. године, који је измењен и допуњен у 2022. години, али поменута акта није објавило на својој интернет страници, што није у складу са чланом 49. став 3, у вези става 2. Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним Предузеће је предузело меру за отклањање неправилности (Предузета мера број 1)

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 2 овог извештаја.

1.1.2. Предузеће је сачинило и објавило на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници Планове јавних набавки за 2022. и 2023. годину, који нису садржали податке о процењеним вредностима појединачних планираних поступака јавних набавки, а да при томе интерним актом није уредило да ли процењена вредност представља пословну тајну

Предузеће је на својој интернет страници објавило планове јавних набавки за 2022. и 2023. годину који не садрже процењену вредност, а да при томе интерним актом није уредило да ли процењена вредност представља пословну тајну у смислу закона којим се уређује заштита пословне тајне или тајни податак у смислу закона којим се уређује тајност података, чиме није поступљено у складу са чланом 88. став 5. Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним Предузеће је предузело меру за отклањање неправилности (Предузета мера број 2)

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 2 овог извештаја.

1.2. Предузеће није у целости поштовало одредбе Закона о јавним набавкама у делу који се односи на истраживање тржишта, објаве огласа на

1.2.1. Током 2022. и 2023. године, Предузеће није сачињавало писане доказе о начину на који организационе јединице врше истраживање, односно испитивање тржишта ради утврђивања процењене вредности јавне набавке која мора да буде валидна у време покретања поступка

Порталу службених гласила Републике Србије и сачињавање конкурсне документације

У поступцима јавних набавки добара/услуга/радова које је Предузеће спровело у 2022. и 2023. години, укупне уговорене вредности 282,4 милиона динара, Предузеће није приказало и доставило писане доказе о начину на који организационе јединице врше истраживање, односно испитивање тржишта ради утврђивања процењене вредности јавне набавке, што није у складу са чланом 29. став 1. у вези са чланом 41. став 1. Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (преорука број 1)

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 2 овог извештаја.

1.2.2. У 2023. години Предузеће је од укупно десет спроведених поступака јавних набавки, чија је процењена вредност једнака или већа од пет милиона динара, објавило јавни позив на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа само за један поступак јавне набавке, што није у складу са прописима

Током 2023. године, од укупно десет спроведених поступака јавних набавки чија је појединачна процењена вредност једнака или већа од пет милиона динара, на Порталу службених гласила Републике Србије објављен је само један јавни позив, што није у складу са чланом 105. став 8. Закона о јавним набавкама.

Уговорене вредности јавних набавки које нису објављене на порталу износе укупно 108,28 милиона динара.

У вези са утврђеним Предузеће је предузело меру за отклањање неправилности (Предузета мера број 3)

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 2 овог извештаја.

1.2.3. Предузеће код 30 поступака јавних набавки, које су спроведене у 2022. и 2023. години, у документацији о набавци није одредило резервне критеријуме на основу којих ће доделити уговор у ситуацији када постоје две или више понуда које су након примене критеријума једнаке, што није у складу са прописима

Приликом сачињавања конкурсне документације за седам поступака јавних набавки спроведених у 2022. години и 23 поступка спроведена у 2023. години, Предузеће није одредило резервни критеријум у обрасцу критеријуми да доделу уговора, чиме није поступило у складу са чланом 133. став 8. Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (преорука број 2).

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 2 овог извештаја.

1.3. Предузеће је евидентирало и извештавало о јавним набавкама и набавкама на које се закон не примењује у складу са Законом о јавним набавкама

1.3.1. Предузеће је евидентирало све радње током планирања, спровођења поступака и извршења уговора о јавној набавци и извештавало о поступцима јавних набавки и набавкама на које се закон не примењује у складу са Законом о јавним набавкама

Предузеће је евидентирало податке о поступцима јавних набавки и закљученим уговорима, односно податке о вредности и врсти јавних набавки које су изузете од примене закона, што је у складу са чланом 181. став 3. и 4. Закона о јавним набавкама.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 2 овог извештаја.

1.4. Предузеће није у ревидираном периоду прибављало добра, услуге и радове без примене Закона о јавним набавкама

1.4.1. У ревидираном периоду, Предузеће није извршило прибављање добара, услуга и радова без примене Закона о јавним набавкама

Предузеће није у ревидираном периоду прибављало добра, услуге и радове без примене Закона о јавним набавкама.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 2 овог извештаја.

2. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА

2.1. Потраживања од купаца су евидентирана у складу са прописима, али извештај о попису потраживања од купаца не садржи све неопходне елементе

2.1.1. Предузеће је исказало потраживања од купаца у укупном износу од 306 милиона динара у складу са прописима

Предузеће је евидентирало потраживања од купаца у укупном износу од 306 милиона динара у складу са Законом о рачуноводству и МСФИ за МСП. У пословним књигама, главна и помоћна евиденција потраживања од купаца су усклађене, а пре састављања финансијских извештаја, Предузеће је вршило усаглашавање потраживања са купцима, што је у складу са прописима.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 3 овог извештаја.

2.1.2. Предузеће је извршило попис потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству и Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем, осим у делу који се односи на сачињавање извештаја о попису, који не садржи све неопходне елементе

Извештај о попису Централне пописне комисије са стањем на дан извештајног периода – 31. децембар 2023. године, садржи само предлог комисије за исправку вредности потраживања од купаца - физичких и правних лица, али не и приказ потраживања од купаца са исказаним књиговодственим стањем, односно стањем утврђеним пописом, што није у складу са чланом 13. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (препорука број 3).

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 3 овог извештаја.

2.2. Предузеће је у ревидираном периоду испостављало фактуре потрошачима по ценама за које је добијена сагласност

2.2.1. Предузеће је фактурисало услуге крајњим корисницима у 2023. години по ценама из ценовника на који је сагласност дала Агенција за енергетику Републике Србије

Потрошачима је фактурисана испорука природног гаса, као и друге нестандартне услуге по ценама за које је обезбеђена сагласност Агенције за енергетику Републике Србије. Остварени приходи по овом основу у 2023. години износе 1,3 милијарде динара.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 3 овог извештаја.

2.3. Предузеће је вршило обрачун законске затезне камате за потрошаче - правна и физичка лица

2.3.1. Предузеће је вршило обрачун законске затезне камате за потрошаче - физичка и правна лица у 2023. години

Предузеће је у 2023. години вршило обрачун законске затезне камате на доспела, а ненаплаћена потраживања од купаца - физичких и правних лица, чиме је поступило у складу са чланом 277. Закона о облигационим односима и члановима 2. и 3. Закона о затезној камати.

Приходи од камата у пословним књигама Предузећа за 2023. годину исказани су у износу од 11,78 милиона динара.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 3 овог извештаја.

2.4. Предузеће је у ревидираном периоду предузимало мере за наплату потраживања од купаца

2.4.1. У 2023. години, Предузеће је предузимало мере за наплату потраживања од купаца упућивањем опомена, закључивањем уговора о репрограму дуга, као и путем јавних извршитеља

Предузеће је у 2023. години предузимало мере наплате потраживања од купаца на начин да је упутило 390 опомена дужницима за неизмирена дуговања, закључило 126 уговора о репрограму дуга са правним и физичким лицима за укупан износ дуга од 70 милиона динара, а као извршни поверилац предузимало је и мере наплате дуговања, подношењем 11 предлога за извршење на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања дужника – физичких и правних лица путем јавних извршитеља за укупан износ дуга од два милиона динара. На тај начин, поступљено је у складу са одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу.

У 2023. години, из пословних књига су искњижена потраживања од купаца над којима је окончан стечајни поступак у укупном износу од 72 милиона динара.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 3 овог извештаја.

2.4.2. Предузеће је питања рекламација од потрошача уредило интерним актом и поступало у складу са истим

Предузеће је сачинило Правилник о условима и начину решавања рекламација потрошача ЈКП „Суботицагас“, Суботица, као и Пословник о раду Комисије за решавање рекламација потрошача ЈКП „Суботицагас“, Суботица.

У ревидираном периоду, поднето је укупно 376 рекламација потрошача, које је Предузеће решавало у складу са донетим актима, чиме је поступило у складу са чланом 55. Закона о заштити потрошача.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 3 овог извештаја.

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на налаз у Прилогу 2 - Јавне набавке, 2.2. - Спровођење поступака јавних набавки и закључивање уговора, да је од укупно 45 спроведених поступака јавних набавки процењене вредности од 295,75 милиона динара, односно уговорене вредности од 282,42 милиона динара, у 27 поступака јавних набавки, достављена понуда само једног понуђача. Процењена вредност ових спроведених поступака износи 113,34 милиона динара, односно уговорена вредност 111,39 милиона динара.

Скрећемо пажњу на налаз у Прилогу 3 - Потраживања од купаца, 3.1. – Евидентирање потраживања у пословним књигама Предузећа, да је из пословних књига, Предузеће искњижило потраживања од купаца у износу од 72 милиона динара која се односе на потраживања од купаца над којима је окончан стечајни поступак и који су брисани из регистра.

II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ, ПРЕПОРУКА И МЕРА ПРЕДУЗЕТИХ У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1¹

1. Предузеће није објавило на својој интернет страници интерна акта којим су уређена питања планирања, спровођења поступака јавних набавки и праћења извршења уговора о јавној набавци, као и набавки на које се закон не примењује и то: Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама број 501/20 од 18. септембра 2020. године, Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама број 453 од 19. децембра 2022. године, као ни Правилник о ближем уређењу набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује број 452/2022 од 19. децембра 2022. године. На тај начин, Предузеће није поступило у складу са чланом 49. став 3, у вези става 2. Закона о јавним набавкама.

2. Предузеће је сачинило и објавило на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници Планове јавних набавки за 2022. и 2023. годину, који нису садржали податке о процењеним вредностима планираних, појединачних поступака јавних набавки, а да при томе интерним актом није уредило да ли процењена вредност представља пословну тајну у смислу закона којим се уређује заштита пословне тајне или тајни податак у смислу закона којим се уређује тајност података, чиме није поступљено у складу са чланом 88. став 5. Закона о јавним набавкама.

3. Предузеће, у 2022. и 2023. години, приликом сачињавања конкурсне документације за одређене поступке јавних набавки, у обрасцу критеријуми да доделу уговора, није одредило резервни критеријум, на основу којих би се доделио уговор у ситуацији када постоје две или више понуда које су након примене критеријума једнаке, чиме није поступило у складу са чланом 133. став 8. Закона о јавним набавкама.

У питању је седам поступака јавних набавки, спроведених у 2022. години, број 10/22, 11/22, 13/22, 15/22, 16/22, 17/22 и 19/22, као и 23 поступка јавних набавки спроведених у 2023. години.

4. У 2023. години, Предузеће је од укупно десет спроведених поступака јавних набавки, чија је процењена вредност једнака или већа од пет милиона динара, објавило јавни позив на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа само за један поступак јавне набавке, што није у складу са чланом 105. став 8. Закона о јавним набавкама. У питању су јавне набавке број 1/23, 2/23, 5/23, 9/23, 15/23, 16/23, 17/23, 18/23 и 19/23, чија укупна уговорена вредност износи 108,28 милиона динара.

ПРИОРИТЕТ 2²

5. Предузеће не сачињава писане доказе о начину на који организационе јединице врше истраживање, односно испитивање тржишта ради утврђивања процењене вредности јавне набавке. Имајући у виду да Предузеће истраживање тржишта, ради припреме планова јавних набавки, углавном базира на искуству из претходног периода, те да се из године у годину појављују исти понуђачи, чије су понуде незнатно ниже од процењене вредности ових јавних набавки, све наведено доводи у питање објективност истраживања тржишта и

¹ ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана

² ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности које је могуће отклонити у року до годину дана

утврђивање процењене вредности јавних набавки.

Због непостојања писаних доказа, нисмо се могли уверити да је Предузеће поступило у складу са чланом 29. став 1. у вези са чланом 41. став 1, као ни чланом 89. став 1. Закона о јавним набавкама.

6. Извештај о попису имовине и обавеза са стањем на дан извештајног периода - 31. децембар 2023. године, који је сачинила Централна комисија за попис, садржи предлог комисије за исправку вредности потраживања за различите категорије потрошача, али не и приказ потраживања од купаца са исказаним књиговодственим стањем, односно стањем утврђеним пописом, што није у складу са чланом 13. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

2. Резиме препорука

ПРИОРИТЕТ 1

1. Препоручује се Предузећу да приликом сачињавања конкурсне документације, у обрасцу критеријуми за доделу уговора одреди резервни критеријум, на основу којих би се доделио уговор у ситуацији када постоје две или више понуда које су након примене критеријума једнаке, како је прописано одредбама Закона о јавним набавкама (Прилог 2, препорука број 2)

ПРИОРИТЕТ 2

2. Препоручује се Предузећу да у писаној форми евидентира и документује све радње које врши у процесу истраживања, односно испитивања тржишта, у циљу утврђивања процењених вредности за сваку појединачну набавку (Прилог 2, препорука број 1).

3. Препоручује се Предузећу да, након спроведеног пописа имовине, обавеза и потраживања са стањем на дан извештајног периода, сачињава извештај о попису који ће садржати све неопходне елементе у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем (Прилог 2, препорука број 3).

Мере предузете у поступку ревизије

1) Током спровођења поступка ревизије, Предузеће је обелоданило на својој интернет страници Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама број 501/20 од 18. септембра 2020. године, Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама број 453 од 19. децембра 2022. године, као и Правилник о ближем уређењу набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује број 452/2022 од 19. децембра 2022. године, чиме је поступило у складу са чланом 49. став 3, у вези става 2. Закона о јавним набавкама.

2) Током спровођења поступка ревизије, Предузеће је извршило измене на начин да је на интернет страници обелоданило Планове јавних набавки за 2022. и 2023. годину, као и План јавних набавки за 2024. годину, у којима су означене процењене вредности за све планиране поступке јавних набавки, с обзиром да процењена вредност не представља пословну тајну у смислу закона којим се уређује заштита пословне тајне или тајни податак у смислу закона којим се уређује тајност података.

На тај начин поступљено је у складу са чланом 88. став 5. Закона о јавним набавкама.

3) Током спровођења поступка ревизије, утврђено је да је Предузеће у децембру 2023. године, објавило оглас – јавни позив за ЈН број 24/23 - Израда пројектно техничке документације ДГМ и израда пројекта изведеног објекта у дигиталном и писаном облику за ДГМ, чија је процењена вредност 10.500.000 динара и наставило са истим активностима у 2024. години, о чему су достављени докази - рачуни ЈП „Службени гласник“, Београд, електронска преписка и текстови објављених јавних позива, чиме је поступљено у складу са чланом 105. став 8. Закона о јавним набавкама.

Захтев за доставу одазивног извештаја

Јавно комунално предузеће „Суботицагас“, Суботица је, на основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Јавно комунално предузеће „Суботицагас“, Суботица је обавезно да у одазивном извештају исказе мере исправљања по основу откривених неправилности датих у Извештају о ревизији правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама, осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања је дужан да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана, Јавно комунално предузеће „Суботицагас“, Суботица обавезно је да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;
2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана, Јавно комунално предузеће „Суботицагас“, Суботица обавезно је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40. став 2. Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и ревизија одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјекат ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не подносе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институције је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40. ст 7. до 13. Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
1. август 2024. године

III КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу члана 9. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, Програма ревизије Државне ревизорске институције за 2024. годину, Закључка о спровођењу ревизије број 400-103/2024-04/2/1 од 4. јануара 2024. године и Закључка о допуни закључка о спровођењу ревизије број 400-103/2024-04/12 од 28. марта 2024. године.

1. Предмет ревизије

Предмет ревизије је правилност пословања Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица у делу који се односи на јавне набавке и потраживања од купаца.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у периоду:

- 1) од 1. јануара 2022. године до 31. децембра 2023. године за јавне набавке;
- 2) од 1. јануара 2023. године до 31. децембра 2023. године за потраживања од купаца.

3. Информације о субјекту ревизије

Пун назив: Јавно комунално предузеће „Суботицагас“, Суботица

Скраћени назив: ЈКП „Суботицагас“

Седиште: Суботица

Улица и број: Јована Микића 58

Матични број: 20114223

ПИБ: 104200200

Обављање делатности дистрибуције природног гаса на територији општине Суботица почело је 1990. године у оквиру Јавног предузећа „Суботичка топлана“, Суботица. Доношењем новог Закона о енергетици, појавила се потреба раздвајања делатности дистрибуције топлотне енергије и делатности дистрибуције природног гаса.

У складу са тим, Скупштина општине Суботица је, дана 28. децембра 2005. године, донела Одлуку о оснивању ЈКП „Суботицагас“ Суботица (у даљем тексту: Предузеће) чиме је извршена статусна промена Јавног предузећа „Суботичка топлана“. Одвајањем дела предузећа, који обавља делатност дистрибуције природног гаса, ЈКП „Суботицагас“, Суботица, започиње пословање као самостално Јавно комунално предузеће.

Предузеће је уписано у регистар Агенције за привредне регистре Решењем број БД 102676/2005 од 30. децембра 2005. године.

Статут Предузећа број 43/2017 је донет 19. јануара 2017. године.

Доношењем Одлуке о промени Одлуке о оснивању Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица број I-00-02-40/2021 од 22. септембра 2021. године, од стране Града Суботице, извршено је усклађивање са Законом о јавним предузећима.³

Оснивач Предузећа је Град Суботица у чије име права оснивача врши Скупштина града Суботице. Град је власник 100% удела у основном капиталу јавног предузећа.

³ „Службени лист града Суботица“, број 9/13, 46/15

Јавно предузеће је основано ради обављања делатности од општег интереса – комуналне делатности дистрибуције природног гаса и снабдевања природним гасом потрошача на територији града Суботице, које су Одлуком о одређивању делатности дистрибуције природног гаса и снабдевања природним гасом потрошача на територији општине Суботица као комуналне делатности,⁴ одређене као комуналне делатности.

Претежна делатност Предузећа је: 3522 – Дистрибуција гасовитих горива гасоводом.

Остале делатности ЈКП „Суботицагас“, Суботица, утврђене Статутом Предузећа су:

- трговина гасовитим горивом преко гасоводне мреже;
- поправка металних производа;
- изградња цевовода;
- припрема градилишта;
- постављање водоводних, канализационих, грејних и климатизационих система;
- инжењерске делатности и техничко саветовање;
- остале услужне активности подршке пословању.

У складу са одредбама Закона о енергетици⁵, а у сврху обављања делатности, Предузеће поседује лиценце и то:

- за обављање енергетске делатности дистрибуције и управљања дистрибутивним системом за природни гас, издату на основу решења Агенције за енергетику Републику Србије број 311.01-26/2017-Л-I од 26. маја 2017. године; лиценца је издата на период од десет година;
- за обављање енергетске делатности јавног снабдевања природним гасом, издату на основу решења Агенције за енергетику Републику Србије број 311.01-105/2022-Л-I од 26. јануара 2023. године; лиценца је издата на период од десет година;
- за обављање енергетске делатности снабдевања природним гасом, издату на основу решења Агенције за енергетике Републике Србије број 311.01-89/2013-Л-I од 22. новембра 2013. године; лиценца је издата на период од 10 година (Предузеће је дана 28. новембра 2023. године поднело Агенцији за енергетику, захтев за издавање лиценце за обављање енергетске делатности снабдевања природним гасом, на основу којег је Агенција за енергетику Републике Србије, Решењем број 311.01-80/2023-Л-I од 18. јануара 2024. године, издала поменути лиценцу на временски период од десет година).

Органи Предузећа су: Надзорни одбор и директор.

Сходно критеријумима који су одређени у Закону о рачуноводству, за пословну 2023. годину, Предузеће је разврстано у средње правно лице.

Просечан број запослених у току 2023. године био је 40 (у 2022. години 38).

4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са ИССАИ 4000 – „Стандард за ревизију правилности пословања“ и са усвојеним приступом у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије у складу, по свим материјално значајним питањима, са применљивим критеријумима.

⁴ „Службени лист општине Суботица“ број 24/05

⁵ „Службени гласник РС“ број 142/14, 95/17-др.закон, 40/21, 35/23-др.закон, 62/23

Спровели смо адекватне ревизорске поступке да би добили уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са јавним набавкама и потраживањима од купаца извршене у складу са законом, другим прописима и датим овлашћењима. Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

На основу процене ризика утврђено је да је ради остваривања циљева ревизије потребно спровести ревизију правилности пословања у делу примене закона који регулишу јавне набавке и потраживања од купаца код Јавно комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица.

Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима.

5. Критеријуми

Прописи који су у ревизији коришћени као извор критеријума су:

- Закон о јавним набавкама⁶,
- Закон о јавним предузећима⁷,
- Закон о рачуноводству⁸,
- Закон о затезној камати⁹,
- Закон о облигационим односима¹⁰,
- Закон о буџетском систему¹¹

Критеријуми на основу којих се извршило оцењивање предмета ревизије су:

- 1) Да ли је субјект ревизије јавне набавке планирао, спровео и закључио уговоре у складу са прописима?
- 2) Да ли су јавне набавке извршене у складу са закљученим уговорима?
- 3) Да ли је евидентирање и извештавање о набавкама извршено у складу са прописима?
- 4) Да ли постоје набавке добара, услуга или радова за које није спроведен поступак у складу са прописима, а за које није прописано изузеће?
- 5) Да ли су потраживања од купаца евидентирана у складу са прописима?
- 6) Да ли су потраживања од купаца формирана по ценама утврђеним у складу са прописима, интерним актима и уговорима?
- 7) Да ли је обрачуната законска затезна камата на доспела, а неизмирена дуговања?
- 8) Да ли се предузимају мере наплате потраживања у складу са прописима?

6. Методологија рада

У вршењу ове ревизије спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа који уређују јавне набавке и потраживања од купаца у Предузећу;
- анализу интерних аката Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица којим је уређен поступак јавне набавке и потраживања од купаца;
- испитивање активности, одлука Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица у вези са јавним набавкама и потраживањима од купаца у Предузећу;
- интервјуисање одговорних особа Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица.

⁶ „Службени гласник РС“ број 124/12, 14/15, 68/15 и 91/19

⁷ „Службени гласник РС“ број 15/19 и 88/19

⁸ „Службени гласник РС“ број 73/19 и 44/21-др.закон

⁹ „Службени гласник РС“ број 119/12

¹⁰ „Службени гласник РС“ број 18/20

¹¹ „Службени гласник РС“ бр. 4/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр, 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19 и 72/19

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије састали смо се са представницима Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре одговорних лица.

7. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 "Фундаментални принципи ревизије јавног сектора" ИССАИ 400 "Фундаментални принципи ревизије правилности пословања" и ИССАИ 4000 "Стандард за ревизију правилности пословања."

IV Прилози

Прилог 1 - Интерна контрола и интерна ревизија

1.1. Финансијско управљање и контрола

Интерна контрола у јавном сектору код корисника јавних средстава обухвата:

1) финансијско управљање и контролу;

2) интерну ревизију;

3) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

У складу са одредбама члана 81. Закона о буџетском систему¹² и Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору¹³, Предузеће је дужно да успостави систем финансијског управљања и контроле.

Финансијско управљање и контрола обухвата политике, процедуре и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководилац корисника јавних средстава, а којима се, управљајући ризицима, обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин и то кроз пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима, даље кроз потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја, затим добро финансијско управљање, те заштиту средстава и података (информација).

Систем финансијског управљања и контроле чине:

- контролно окружење,
- управљање ризицима,
- контролне активности,
- информисање и комуникације, као и
- праћење и процена система.

1) Контролно окружење

Руководство Предузећа је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у осигуравању постојања и функционисања интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени.

У члану 38. Статута Предузећа, регулисано је да органе Предузећа чине: Надзорни одбор и директор.

Надзорни одбор Предузећа има три члана, председника и два члана, од којих је један из реда запослених. Чланови Надзорног одбора именовани су од стране Скупштине Града Суботице, Решењем о именовању председника и чланова Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица број I-00-021-41/2022 од 3. марта 2022. године.

Функцију директора Предузећа обавља лице именовано на основу Решења Скупштине града Суботице о именовању директора Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица, број I-00-022-273/2021 од 5. августа 2021. године. Са поменутиим лицем, Надзорни одбор Предузећа, закључио је Уговор о раду број 292-2/21 од 5. октобра 2021. године, односно Анекс Уговора о раду број 292-3/21 од 21. децембра 2022. године.

¹² "Службени гласник РС", број 72/19 и 149/20

¹³ "Службени гласник РС", број 89/19

Унутрашња организација у Предузећу уређена је Правилником о организацији рада и систематизацији послова и радних задатака Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица, број 98/21 од 26. фебруара 2021. године, Правилником о измени Правилника о организацији рада и систематизацији послова и радних задатака ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 471/21 од 14. децембра 2021. године, као и каснијим изменама и допунама истог акта број 251/22 од 5. јула 2022. године, број 462/22 од 22. децембра 2022. године, број 178/23 од 8. јуна 2023. године, као и број 282/23 од 18. октобра 2023. године.

Поменутиим актима, одређени су организациони делови у Предузећу, врста послова, врста и степен стручне спреме, број извршилаца и друга питања од значаја за организацију и рад. Целокупно пословање Предузећа обавља се у оквиру:

- Развојно - техничког одељења;
- Одељења економских, рачуноводствених и финансијских послова;
- Правног, општег и кадровског одељења.

Одељењима руководе руководиоци одељења.

2) *Управљање ризицима*

Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева.

ЈКП „Суботицагас“, Суботица је сачинило следећа акта:

- Књигу процеса број 311-2/18 од 20. августа 2018. године, са пописом пословних процеса и листама пословних процеса у којима су дати описи активности у оквиру процеса, мале пословних процеса којима су одређени циљеви процеса, ризици и у оквиру којих је дат кратак опис процеса, ресурси за остваривање процеса, процедуре и дијаграм тока активности;
- Регистар ризика број 311-4/18 од 31. октобра 2018. године;
- Стратегију управљања ризицима ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 311-3/18 од 31. октобра 2018. године.

У 2021. години вршене су измене појединих пословних процеса, а у 2022. години ажурирана је Стратегија управљања ризицима ЈКП „Суботицагас“, Суботица за период од 2022. до 2024. године, број 478/22 од 29. децембра 2022. године.

3) *Контролне активности*

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог буџета и планираних активности, задатака и програма.

Предузеће је интерним актима уредило поступак, обавезе, одговорности и контролу јавних набавки. Процедура планирања јавних набавки, спровођење поступака јавних набавки и извршење уговора, као и набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује уређени су:

- Правилником о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица број 501/20 од 18. септембра 2020. године;
- Правилником о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица број 453 од 19. децембра 2022. године;
- Правилником о ближем уређењу набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује број 452/2022 од 19. децембра 2022. године.

Област потраживања уређена је Правилником о организацији рачуноводства и рачуноводственим политикама број 336/2021 од 20. септембра 2021. године, који је усвојио Надзорни одбор Предузећа, а у којем су регулисане рачуноводствене политике које ће се примењивати за припремање и обелодањивање финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству, Законом о ревизији, другим подзаконским прописима и свим захтевима Међународног стандарда финансијског извештавања за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП).

4) Информисање и комуникација

За успешно функционисање система финансијског управљања и контроле од битног значаја је успостављање адекватног информационог система и ефективно комуницирање на свим хијерархијским нивоима корисника јавних средстава.

У пословању, Предузеће користи информациони систем „Alfasoft biznis“ прибављен од добављача „Алфасофт“ доо, Рума по Уговору о јавној набавци добара – набавка софтвера информационог система број 343-10/19 од 25. јуна 2019. године. Информациони систем садржи следеће модуле: ликвидатура, главна књига, обрачун зарада, кадровска евиденција, основна средства, магацинско пословање, аналитика потрошача, јавне набавке, деловодна књига.

5) Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контроле његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности.

Предузеће је доставило Министарству финансија, Централној јединици за хармонизацију, дана 30. марта 2023. године, Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2022. годину, што је документовано потврдом Централне јединице за хармонизацију број I-02462/23.

Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2023. годину, достављен је Министарству финансија, Централној јединици за хармонизацију, дана 18. марта 2024. године, што је документовано потврдом Централне јединице за хармонизацију број I-00734/24.

1.2. Интерна ревизија

Корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију у складу са чланом 82. Закона о буџетском систему, док су заједнички критеријуми за организовање, стандарди и методолошка упутства за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору уређени Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.¹⁴

Јавно комунално предузеће „Суботицагас“, Суботица је корисник јавних средстава у смислу члана 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему.

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, прописани су стандарди и методолошка упутства за поступање и извештавање интерне ревизије и ближе су уређени послови интерне ревизије.

¹⁴ „Службени гласник РС“, број 99/11, 106/13 и 84/23

Одредбама члана 3. овог Правилника прописано је да се интерна ревизија успоставља на један од следећих начина:

1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава;

2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава која ће обављати функцију интерне ревизије код свих корисника јавних средстава који су се споразумели о њеном организовању, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија;

3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија;

4) обављањем интерне ревизије од стране интерне ревизије надлежног директног корисника буџетских средстава Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у складу са планом те јединице интерне ревизије.

Изузетно, кад не постоје услови за организовање јединице за интерну ревизију из става 1. овог члана, послове јединице за интерну ревизију може да обавља и интерни ревизор запослен код корисника јавних средстава, односно интерни ревизор са којим је закључен уговор о обављању тих послова. У том случају, интерни ревизор обавља послове руководиоца службе за интерну ревизију прописане овим правилником.

У ЈКП „Суботицагас“, Суботица, како је уређено актом о систематизацији, место интерног ревизора је организовано као независно радно место, које непосредно извештава директора као руководиоца корисника јавних средстава.

Лице које обавља послове интерног ревизора, распоређено је на ове послове почев од 1. августа 2015. године, на основу закљученог Уговора о раду број 364-5/2015 од 30. јула 2015. године. Поменуто лице, поседује Сертификат о стеченом звању овлашћени интерни ревизор у јавном сектору број 377 од 18. јануара 2018. године, у складу са Правилником о условима у поступку полагања испита за стицање звања овлашћени интерни ревизор у јавном сектору.¹⁵

Интерни ревизор Предузећа сачинио је Етички кодекс број 92/23 од 8. фебруара 2023. године, чија је сврха да промовише етичку културу у професији интерне ревизије, као и Повељу интерне ревизије број 60/23 од 20. јануара 2023. године, којом се одређује сврха, овлашћења и одговорности интерне ревизије код ЈКП „Суботицагас“, Суботица.

Стратешки план интерне ревизије у ЈКП „Суботицагас“, Суботица за период од 2022. до 2024. године број 58/2022 од 4. фебруара 2022. године, сачињен је на предлог интерног ревизора. Овим планом утврђени су стратешки циљеви интерне ревизије који се заснивају на дугорочним циљевима Предузећа и процени ризика интерне ревизије.

Са наведеним документима се сагласио и директор Предузећа.

Такође, на предлог интерног ревизора, директор Предузећа је усвојио Годишњи план интерне ревизије ЈКП „Суботицагас“, Суботица за 2023. годину, број 81/2023 од 3. фебруара 2023. године.

Овим планом, предвиђено је спровођење ревизија у 2023. години на следеће теме:

- Обрачун и исплата накнаде трошкова запосленима, о чему је сачињен Извештај о извршеној ревизији система обрачун и исплата накнаде трошкова запосленима – подсистем обрачун и исплата накнаде трошкова запосленима на службеном путовању у земљи у ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 150-13/23 од 7. јула 2023. године;

¹⁵ "Службени гласник РС", број 9/14.

- Коришћење слободних дана, годишњих одмора и боловање запослених;
- Континуирана контрола и праћење система јавних набавки, као и извршење уговора у јавним набавкама, а на основу Правилника о ближем уређењу планирања јавних набавки, спровођења поступка јавних набавки и праћење извршења уговора о набавкама број 453/22 од 19. децембра 2022. године и Правилника о ближем уређењу набавки на које се закон о јавним набавкама не примењује број 452/22 од 19. децембра 2022. године – о чему је сачињен Извештај о континуираној контроли и праћењу јавних набавки у 2023. години број 91/24 од 7. фебруара 2024. године;
- Репрезентација (књижење, евиденција, набавка, евидентирање);
- Провера документације и аката безбедност и заштита на раду, лице задужено за безбедност.

Интерни ревизор је доставио на увид и Извештај о обављеној ванредној ревизији јавне набавке број 355-11/20 од 22. јуна 2020. године „редни број 24/20, набавка добара-набавка уређаја за даљинско читавање са преносом података“ од 14. јуна 2022. године, као и Извештај о обављеној ванредној ревизији јавне набавке деловодни број 80-100/21 од 30. новембра 2021. године, набавка услуга-пружање посебне услуге „hosting (web servera)“ за уграђену опрему (уређаји за даљинско читавање) на мрежи наручиоца за потребе ЈКП „Суботицагас“, Суботица од 21. јула 2022. године.

Поменуте ревизије су извршене по налогу директора Предузећа број 22-11/22 од 7. јуна 2022. године.

Током 2023. године, интерни ревизор је пружао саветодавне услуге на одређене теме, а по захтеву директора Предузећа, о чему су сачињене службене белешке.

Предузеће је, дана 30. марта 2023. године доставило Министарству финансија, Централној јединици за хармонизацију, Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2022. годину, што је документовано потврдом Централне јединице за хармонизацију број 2-01437/23.

Достављен је и Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2023. годину, дана 18. марта 2024. године, што је потврђено потврдом Централне јединице за хармонизацију број 2-00281/24.

Прилог 2 – Јавне набавке

Област јавних набавки уређена је Законом о јавним набавкама и подзаконским актима из ове области.

Предузеће је наручилац у смислу одредби Закона о јавним набавкама, те је дужно да поступа у складу са одредбама овога закона приликом планирања и спровођења набавки, извештавања и извршавања закључених уговора по спроведеним поступцима јавних набавки.

Према члану 4. став 1. тачка 1) овог Закона, Предузеће је секторски наручилац, с обзиром да обавља секторску делатност, у које, према члану 2. став 1. тачка 24) Закона о јавним набавкама, спадају делатности у области водопривреде, енергетике, саобраћаја и поштанских услуга дефинисане чл. 165-171. Закона о јавним набавкама.

2.1. Доношење и примена аката у вези са планирањем, спровођењем и извештавањем о јавним набавкама

Акт о организацији и систематизацији послова

Правилником о организацији рада и систематизацији послова и радних задатака Јавног комуналног предузећа „Суботицагас“, Суботица број 98/21 од 26. фебруара 2021. године, као и каснијим изменама и допунама, одређено је да се у оквиру Одељења економских, рачуноводствених и финансијских послова обављају послови јавних набавки, и у вези са тим систематизована су два радна места – службеника за јавне набавке.

У делокруг рада службеника за јавне набавке спадају, између осталог, послови:

- припреме, планирања и израде финансијских планова;
- сачињавање плана јавних набавки према пословним плановима, као и плана набавки на које се закон не примењује;
- спровођење поступака јавних набавки;
- праћење и контрола реализације јавних набавки;
- израда извештаја о реализованим јавним набавкама за интерне и екстерне потребе итд.

Једно лице, које обавља наведене послове, поседује сертификат за службеника за јавне набавке.

Интерни акт којим је уређен поступак јавне набавке

Предузеће је донело интерни акт – Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама број 501/20 од 18. септембра 2020. године.

Поменути акт је био на снази до децембра 2022. године, када је Предузеће сачинило нови Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама број 453 од 19. децембра 2022. године, као и Правилник о ближем уређењу набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује број 452/2022 од 19. децембра 2022. године.

Овим актима ближе се уређени код наручиоца - ЈКП „Суботицагас“, Суботица, начин планирања, спровођење поступака јавних набавки и праћења извршења уговора о јавним набавкама (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга.

У актима је уређено да План набавки доноси Надзорни одбор Предузећа, а да руководиоци одељења Предузећа, који планирају набавке, исказују своје стварне потребе на прописаном обрасцу, у складу са добијеним смерницама за планирање и достављају их

службенику за јавне набавке и руководиоцу Одељења економских, рачуноводствених и финансијских послова.

Службеник за јавне набавке врши проверу оправданости предложених предмета набавки и процењене вредности, сачињава нацрт плана набавки на нивоу Предузећа и доставља га директору Предузећа и руководиоцима одељења. Директор Предузећа са руководиоцима свих одељења, разматра и анализира нацрт плана набавки и након тога усаглашен текст доставља службенику за јавне набавке, који израђује предлог плана набавки и који се доставља Надзорном одбору Предузећа на усвајање.

Такође, у поменутих актима је уређено да истраживање тржишта сваког појединачног предмета набавке, врше руководиоци одељења Предузећа и то путем истраживања на интернету, испитивањем искустава других наручилаца и на други погодан начин.

Спровођење поступака јавних набавки започиње подношењем захтева за набавку, који сачињава директор Предузећа или руководилац одељења који је планирао набавку и у којем се наводи предмет јавне набавке, процењена вредност, техничке спецификације, квалитет, количина и опис добара/радова/услуга, начин спровођења контроле и обезбеђивања гаранције квалитета, технички прописи и стандарди који се примењују, рок и место извршења или испоруке добара и др.

Комисија за јавну набавку, односно лице које спроводи поступак, предузимају све радње у поступку јавне набавке, а нарочито, припремају огласе о јавној набавци, конкурсну документацију, врше стручну оцену понуда и пријава, припремају извештаје о поступку јавне набавке, сачињавају потребну документацију и обављају потребне радње у случају подношења захтева за заштиту права.

У интерном акту је регулисано да квантитативни и квалитативни пријем испоручених добара врши запослени на пословима магационера, а квантитативни и квалитативни пријем извршених услуга и радова врши руководилац одељења Предузећа, за чије потребе се спроводи поступак јавне набавке. Лица која прате квантитативни и квалитативни пријем добара, услуга или радова дужна су да провере да ли количина испоручених добара, пружених услуга или изведених радова одговара уговореној, као и да ли врста и квалитет испоручених добара, пружених услуга или изведених радова одговарају уговореним.

Интерним актом су уређене и набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује, на начин да се обезбеди конкуренција, благовремено и ефикасно спровођење поступка набавки, као и целисходност и оправданост набавке, односно економично трошење средстава.

Откривена неправилност:

Током поступка ревизије, утврђено је да Предузеће није објавило на својој интернет страници интерна акта којим су уређена питања планирања, спровођења поступака јавних набавки и праћења извршења уговора о јавној набавци, као и набавки на које се закон не примењује и то: Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама број 501/20 од 18. септембра 2020. године, Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама број 453 од 19. децембра 2022. године, као ни Правилник о ближем уређењу набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује број 452/2022 од 19. децембра 2022. године.

На тај начин, Предузеће није поступило у складу са чланом 49. став 3, у вези става 2. Закона о јавним набавкама.

Предузета мера у поступку ревизије број 1:

Током спровођења поступка ревизије, Предузеће је обелоданило на својој интернет страници Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки

и праћења извршења уговора о набавкама број 501/20 од 18. септембра 2020. године, Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама број 453 од 19. децембра 2022. године, као и Правилник о ближем уређењу набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује број 452/2022 од 19. децембра 2022. године, чиме је поступило у складу са чланом 49. став 3, у вези става 2. Закона о јавним набавкама.

План јавних набавки за 2022. и 2023. годину

Планови јавних набавки, које је донео Надзорни одбор Предузећа за 2022. и 2023. годину, као и измене и допуне тих планова, садрже елементе предвиђене Законом о јавним набавкама и Правилником о форми плана јавних набавки и начину објављивања плана јавних набавки на Порталу јавних набавки¹⁶.

Планови јавних набавки објављени су на Порталу јавних набавки, што је приказано у следећем табеларном прегледу:

Табела број 1: Доношење и објављивање планова јавних набавки у 2022. и 2023. години

За годину	План/Измена	Датум доношења	Датум објаве на Порталу јавних набавки	Правилно /Неправилно
2022	План јавних набавки за 2022. годину ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 44/22	8.2.2022.	9.2.2022.	Правилно
2022	Прва измена плана јавних набавки за 2022. годину ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 161/2022 (није објављено)	8.4.2022.	-	Правилно*
2022	Друга измена плана јавних набавки за 2022. годину ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 255/2022	8.7.2022.	9.7.2022.	Правилно
2022	Трећа измена плана јавних набавки за 2022. годину ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 423/2022	28.11.2022.	29.11.2022.	Правилно
2023	План јавних набавки за 2023. годину ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 32-2/23	23.1.2023.	31.1.2023.	Правилно
2023	Прва измена плана јавних набавки за 2023. годину ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 32-9/2023	6.6.2023.	7.6.2023.	Правилно
2023	Друга измена плана јавних набавки за 2022. годину ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 32-18/2023	6.10.2023.	10.10.2023.	Правилно

* Прва измена плана јавних набавки за 2022. годину није објављена на Порталу јавних набавки јер повећање процењене вредности јавних набавки није више од 10%-члан 88. став 4. Закона о јавним набавкама

Откривена неправилност:

У поступку ревизије утврђено је да је Предузеће објавило на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници Планове јавних набавки за 2022. и 2023. годину, који нису садржали податке о процењеним вредностима планираних, појединачних поступака јавних набавки, а да при томе интерним актом није уредило да ли процењена вредност представља пословну тајну у смислу закона којим се уређује заштита пословне тајне или тајни податак у смислу закона којим се уређује тајност података, чиме није поступило у складу са чланом 88. став 5. Закона о јавним набавкама.

¹⁶ „Службени гласник РС“, број 83/15

Предузета мера у току ревизије број 2:

Током спровођења поступка ревизије, Предузеће је извршило измене на начин да је на интернет страници обелоданило Планове јавних набавки за 2022. и 2023. годину, као и План јавних набавки за 2024. годину, у којима су означене процењене вредности за све планиране поступке јавних набавки, с обзиром да процењена вредност не представља пословну тајну у смислу закона којим се уређује заштита пословне тајне или тајни податак у смислу закона којим се уређује тајност података.

На тај начин поступљено је у складу са чланом 88. став 5. Закона о јавним набавкама.

Истраживање тржишта

Чланом 29. став 1. Закона о јавним набавкама регулисано је да процењена вредност предмета јавне набавке мора да буде објективна, заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и сл. и мора да буде валидна у време покретања поступка.

Такође, чланом 41. став 1. истог Закона прописано је да је наручилац дужан да у писаној форми евидентира и документује све радње током планирања, спровођења поступка и извршења уговора о јавној набавци, док је чланом 89. став 1. Закона о јавним набавкама прописано да пре спровођења поступка јавне набавке наручилац може да спроведе истраживање тржишта ради припреме поступка јавне набавке и информисања привредних субјеката о својим плановима и захтевима у вези са набавком.

Током спровођења поступка ревизије, Предузеће је у доставило писано изјашњење број 116/24 од 23. фебруара 2024. године, у којем је објаснило да је истраживање тржишта обављало телефонским путем, путем интернета, методом случајног узорка, као и да је на основу искуства, узимајући у обзир инфлацију, повећања цене рада и физичког обима, вршило процену вредности сваке појединачне набавке.

Откривена неправилност:

У поступку ревизије, утврђено је да Предузеће не сачињава писане доказе о начину на који организационе јединице врше истраживање, односно испитивање тржишта ради утврђивања процењене вредности јавне набавке.

Имајући у виду да Предузеће истраживање тржишта, ради припреме планова јавних набавки, углавном базира на искуству из претходног периода, те да се из године у годину појављују исти понуђачи, чије су понуде незнатно ниже од процењених вредности ових јавних набавки, све наведено доводи у питање објективност истраживања тржишта и утврђивање процењене вредности јавних набавки.

Због непостојања писаних доказа, нисмо се могли уверити да је Предузеће поступило у складу са чланом 29. став 1. у вези са чланом 41. став 1, као ни чланом 89. став 1. Закона о јавним набавкама.

Препорука број 1:

Препоручује се Предузећу да у писаној форми евидентира и документује све радње које врши у процесу истраживања, односно испитивања тржишта, у циљу утврђивања процењених вредности за сваку појединачну набавку.

2.2. Спровођење поступака јавних набавки и закључивање уговора

Током 2022. и 2023. године, Предузеће је спровело следеће поступке јавних набавки:

Табела број 2: Преглед спроведених поступака јавних набавки у 2022. и 2023. години
-у динарима-

Јавне набавке по врстама поступака	Број спроведених поступака	Укупна процењена вредност	Број закључених уговора	Вредност закључених уговора (без ПДВ)	Број обустављених поступака
Отворени поступак	21	153.807.903	41	143.956.932	
Укупно за 2022. годину	21	153.807.903	41	143.956.932	
Отворени поступак	24	141.939.577	38	138.464.090	1
Укупно за 2023. годину	24	141.939.577	38	138.464.090	1
Укупно:	45	295.747.480	79	282.421.022	1

График 1: Приказ процењене и вредности закључених уговора по спроведеним поступцима јавних набавки у 2022. и 2023. години

Структура поступака јавних набавки, спроведених у 2022. и 2023. години, приказана по предметима јавних набавки, дата је у следећем табеларном прегледу:

Табела број 3: Приказ спроведених поступака јавних набавки по предметима јавних набавки -у динарима-

По предметима јавних набавки	Укупна процењена вредност (без ПДВ)	Укупна уговорена вредност (без ПДВ)	Број поступака јавних набавки
2022. година			
Добра	93.327.903	84.485.508	13
Услуге	27.330.000	26.920.154	6
Радови	33.150.000	32.551.270	2
Укупно	153.807.903	143.956.932	21
2023. година			
Добра	77.324.577	76.230.591	14
Услуге	40.115.000	38.033.499	9
Радови	24.200.000	24.200.000	1
Укупно	141.639.577	138.464.090	24
Укупно:	295.447.480	282.421.022	45

У наредном табеларном прегледу дат је приказ појединачних јавних набавки за 2022. и 2023. годину обухваћених у поступку ревизије:

Табела број 4: Преглед ревидираних поступака јавних набавки -у динарима-

Р. бр.	Ознака ЈН/врста предмета	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Врста поступка	Изабрани понуђач	Датум закључења уговора/ оквирног споразума	Уговорена вредност (без ПДВ)
2022. година							
1.	ЈН 3/22 (услуге)	Услуге агенције за читавање потрошње гаса на гасним мерилима код грађана и привреде	8.500.000	Отворени поступак	„Metro energy“ доо, Нови Сад	1. април 2022. године	8.499.924
2.	ЈН 4/22 (услуге)	Обављање стручног надзора над извођењем машинских и грађевинских радова на дистрибутивној гасној мрежи (ДГМ)	5.000.000	Отворени поступак	„Термопројект“ доо, Суботица	13. април 2022. године	4.999.200
3.	ЈН 5/22 (добра)	Набавка рачунарске опреме	Партија 1: 2.000.000 Партија 2: 150.000	Отворени поступак	„Биромаркет 024“ доо, Суботица; „Алфасофт“ доо, Рума;	13. април 2022. године	Партија 1: 1.978.200 Партија 2: 100.783
4.	ЈН 7/22 (добра)	Набавка и испорука материјала за изградњу и одржавање дистрибутивне	Партија 1: 459.374 Партија 2: 2.380.000	Отворени поступак	„Тирех ас“ доо, Нови Сад; „Конус“ доо, Зрењанин;	16. јуни 2022. године	Партија 1: 456.000 Партија 2: 2.340.250

Р. бр.	Ознака ЈН/врста предмета	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Врста поступка	Изабрани понуђач	Датум закључења уговора/ оквирног споразума	Уговорена вредност (без ПДВ)
		гасне мреже - плomba, флексибилно црево, орман, левкови и заштитне цеви за КМРС	Партија 3: 9.782.092 Партија 4: 1.405.000		OIL Flow доо, Суботица; СЗР Окрос Ласло Екреш ПР, Суботица		Партија 3: 9.720.909 Партија 4: 1.385.100
5.	ЈН 9/22 (добра)	Набавка и испорука канцеларијског материјала	Партија 1: 1.000.000 Партија 2: 700.000	Отворени поступак	„Биромаркет 024“ доо, Суботица; „Биромаркет 024“ доо, Суботица;	24.мај 2022. године	Партија 1: 1.000.000 Партија 2: 690.445
6.	ЈН 10/22 (добра)	Набавка и испорука машинског материјала за изградњу и одржавање дистрибутивне гасне мреже - полиетиленске цеви, ПВЦ цеви и полиетиленски фазонски комади	Партија 1: 13.147.000 Партија 2: 1.104.000 Партија 3: 3.240.690	Отворени поступак	„Аквапан Инжењеринг“ доо, Вранићи „ПЕ системи“ доо, Нови Сад	29. јуни 2022. године	Партија 1: 6.207.180 Партија 2: 1.100.840 Партија 3: 2.846.005
7.	ЈН 11/22 (добра)	Набавка и испорука машинског материјала за изградњу и одржавање дистрибутивне гасне мреже -ситан материјал за одржавање и изградњу дистрибутивне гасне мреже	Партија 1: 6.841.877 Партија 2: 5.271.000 Партија 3: 3.240.690	Отворени поступак	„Аквапан Инжењеринг“ доо, Вранићи „ПЕ системи“ доо, Нови Сад	5. јули 2022. године	Партија 1: 6.841.877 Партија 2: 5.271.000 Партија 3: 2.846.005
8.	ЈН 13/22 (добра)	Набавка возила за обављање делатности	4.500.000	Отворени поступак	Ауто кућа „Аннус“ доо, Суботица	8. јули 2022. године	4.473.480
9.	ЈН 16/22 (радови)	Грађевински радови на изградњи гасовода по одобреном пројекту	14.150.000	Отворени поступак	„Техах нискоградња“ доо, Суботица	30. новембар 2022. године	14.069.670
10.	ЈН 17/22 (радови)	Грађевински радови на изради гасних прикључака (типских и индивидуалних), измештања и продужетака на ДГМ и искључења са ДГМ	19.000.000	Отворени поступак	„Техах нискоградња“ доо, Суботица	9. новембар 2022. године	18.481.600

Р. бр.	Ознака ЈН/врста предмета	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Врста поступка	Изабрани понуђач	Датум закључења уговора/ оквирног споразума	Уговорена вредност (без ПДВ)
11.	ЈН 19/22 (добра)	Набавка и испорука машинског материјала за изградњу и одржавање дистрибутивне гасне мреже - уређаја за регулацију гасне мреже и мерење	Партија 1: 635.000 Партија 2: 275.000 Партија 3: 12.323.870 Партија 4: 9.785.000 Партија 5: 420.000	Отворени поступак	„Вукас Меринг“ доо, Земун; „Тирех ас“ доо, Нови Сад; „Цим гас“ доо, Суботица;	8. фебруар 2023. године	Партија 1: 514.500 Партија 2: 271.500 Партија 3: 12.272.661 Партија 4: 9.784.899 Партија 5: 419.250
12.	ЈН 20/22 (добра)	Набавка материјала и аутогума са услугом уградње за одржавање возила ЈКП „Суботицагас“	1.700.000	Отворени поступак	Ауто кућа „Аннус“ доо, Суботица	31. децембар 2022. године	1.700.000
укупно процењена вредност:			125.010.593	укупно уговорена вредност:			113.771.768
2023. година							
Р. бр.	Ознака ЈН/врста предмета	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Врста поступка	Изабрани понуђач	Датум закључења уговора	Уговорена вредност (без ПДВ)
1.	ЈН 2/23 (услуге)	Услуге агенције за читавање потрошње гаса на гасним мерилима код грађана и привреде	10.000.000	Отворени поступак	„Metro energy“ доо, Нови Сад	13. април 2023. године	9.993.039
2.	ЈН 3/23 (услуге)	Одржавање софтвера „Алфасофт“	2.730.000	Отворени поступак	„Алфасофт“ доо, Рума	24.март 2023. године	2.736.000
3.	ЈН 4/23 (услуге)	Услуге чишћења пословних просторија ЈКП „Суботицагас“	2.350.000	Отворени поступак	„Империјал плус“ доо, Сомбор	17. мај 2023. године	1.428.000
4.	ЈН 5/23 (услуге)	Обављање стручног надзора над извођењем машинских и грађевинских радова на дистрибутивној гасној мрежи (ДГМ)	6.708.000	Отворени поступак	„Термопројект“ доо, Суботица	19. април 2023. године	6.681.960
5.	ЈН 8/23 (услуге)	Пројектовање типских гасних приључака за пословне потрошаче	1.000.000	Отворени поступак	„Термопројект“ доо, Суботица	17. мај 2023. годи	990.000
6.	ЈН 9/23 (услуге)	Набавка возила за обављање делатности	6.000.000	Отворени поступак	Ауто кућа „Аннус“ доо, Суботица	18. мај 2023. године	5.308.033
7.	ЈН 15/23 (добра)	Набавка и испорука ХТЗ опреме за запослене летње и зимске	Партија 1: 1.896.296 Партија 2: 901.000	Отворени поступак	ТКР „Либеро Х“ Суботица ТР „Мондо Уомо“ Суботица „Unix Safety“	17. јули 2023. године	Партија 1: 1.894.442 Партија 2: 900.000

Р. бр.	Ознака ЈН/врста предмета	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Врста поступка	Изабрани понуђач	Датум закључења уговора/ оквирног споразума	Уговорена вредност (без ПДВ)
			Партија 3: 1.080.604 Партија 4: 425.000 Партија 5: 200.000 Партија 6: 412.300 Партија 7: 65.550 Партија 8: 19.250		доо, Суботица; „Монах“ доо, Суботица; ТР „Мондо Уомо“ Суботица „Unix Safety“ доо, Суботица; „Unix Safety“ доо, Суботица; „Unix Safety“ доо, Суботица;		Партија 3: 1.080.604 Партија 4: 397.800 Партија 5: 199.000 Партија 6: 412.300 Партија 7: 65.550 Партија 8: 19.250
8.	ЈН 16/23 (добра)	Набавка и испорука материјала за изградњу и одржавање дистрибутивне гасне мреже - плomba, флексибилно црево, орман, левкови и заштитне цеви за КМРС	Партија 1: 502.000 Партија 2: 2.341.000 Партија 3: 10.433.901 Партија 4: 1.324.000	Отворени поступак	„Тирех as“ доо, Нови Сад; „Конус“ доо, Зрењанин; - „OIL Flow“ доо, Суботица;	29. септембар 2023. године	Партија 1: 502.000 Партија 2: 2.341.000 Партија 3: обустављена Партија 4: 1.324.000
9.	ЈН 17/23 (добра)	Набавка и испорука машинског материјала за изградњу и одржавање дистрибутивне гасне мреже - полиетиленске цеви, ПВЦ цеви и полиетиленски фазонски комади	Партија 1: 8.287.000 Партија 2: 1.691.976 Партија 4: 4.476.000	Отворени поступак	„Тирех as“ доо, Нови Сад; „Конус“ доо, Зрењанин; „OIL Flow“ доо, Суботица;	25. септембар 2023. године	Партија 1: 8.287.000 Партија 2: 1.691.976 Партија 3: 4.476.000
10.	ЈН 18/23 (добра)	Набавка и испорука машинског материјала за изградњу и одржавање дистрибутивне гасне мреже -ситан материјал за одржавање и изградњу дистрибутивне гасне мреже	Партија 1: 8.718.700 Партија 2: 7.000.000 Партија 3: 7.200.000	Отворени поступак	„Фероелектро“ доо, Суботица „Ибреа“ доо, Горњи Милановац „Цим гас“ доо, Суботица	24. октобар 2023. године	Партија 1: 8.718.700 Партија 2: 7.000.000 Партија 3: 7.200.000
11.	ЈН 19/23 (радови)	Грађевински радови на изради гасних прикључака (типских и индивидуалних), измештања и продужетака на ДГМ и искључења са ДГМ	24.200.000	Отворени поступак	„Терах нискоградња“ доо, Суботица	27. новембар 2023. године	24.200.000

Р. бр.	Ознака ЈН/врста предмета	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Врста поступка	Изабрани понуђач	Датум закључења уговора/ оквирног споразума	Уговорена вредност (без ПДВ)
12.	ЈН 20/23 (услуге)	Услуге вршења техничког прегледа изведених радова на ДГМ	1.750.000	Отворени поступак	„Гасинг“ доо, Крушевац	1. децембар 2023. године	398.000
укупно процењена вредност:			110.003.577	укупно уговорена вредност:		99.618.581	
УКУПНО ПРОЦЕЊЕНА ВРЕДНОСТ (2022. и 2023. година):			235.014.170	УКУПНО УГОВОРЕНА ВРЕДНОСТ (2022. и 2023. година)		213.390.349	

Увидом у поступке јавних набавки, спроведене у току 2022. и 2023. години, утврђено је да је Предузеће поступало у складу са Законом о јавним набавкама јер:

- свакој јавној набавци претходила је одлука о спровођењу поступка јавне набавке, која је садржала све податке предвиђене чланом 91. Закона о јавним набавкама, укључујући и податке о саставу комисије за јавну набавку која спроводи поступак јавне набавке;
- пре доношења одлуке о спровођењу поступка јавне набавке, покретачи јавних набавки (организационе јединице за чије потребе се спроводи конкретна јавна набавка), сачињавају налоге и захтеве за покретање јавних набавки, у којима исказују предмет набавке, процењену вредност, техничке спецификације, предлог чланова комисије за јавну набавку и друге податке неопходне за спровођење поступка јавних набавки;
- за чланове комисије именује се непаран број лица и њихових заменика, која имају одговарајуће стручно образовање из области на коју се односи предмет јавне набавке, укључујући и лице које има стечен сертификат службеника за јавне набавке, односно лице правне струке, што је у складу са чланом 92. Закона о јавним набавкама;
- након отварања понуда, сви чланови комисије потписују изјаву о непостојању сукоба интереса, сходно члану 50. Закона о јавним набавкама;
- за све спроведене поступке, комисија за јавне набавке је извршила стручну оцену понуда и о томе сачинила образложене извештаје, на основу којих је директор донео одлуке о додели уговора, што је у складу са чланом 141. Закона о јавним набавкама;
- уговори о јавној набавци су се закључивали са понуђачима чије су понуде оцењене као најповољније, у складу са роковима предвиђеним Законом о јавним набавкама, и условима одређеним у документацији о набавци, што је у складу са чланом 152. Закона о јавним набавкама;
- огласе о јавним набавкама објављивало је на Порталу јавних набавки, а у законом предвиђеним случајевима и на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа, што је у складу са чланом 105. Закона о јавним набавкама.

Неправилности утврђене у поступку ревизије у вези са спровођењем поступака јавних набавки:

1) Необјављивање огласа о јавним набавкама на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа – члан 105. Закона о јавним набавкама

Чланом 105. став 8. Закона о јавним набавкама, прописано је да огласи из става 1. тачка 1)-4) овог члана у поступцима јавних набавки чија је процењена вредност једнака или већа

од 5.000.000 динара објављују се и на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа, у форми за објављивање која ће бити доступна на Порталу јавних набавки.

Откривена неправилност:

У поступку ревизије, утврђено је да, осим за један спроведен поступак јавне набавке у 2023. години, Предузеће није објављивало на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа, огласе о јавним набавкама - јавне позиве, чија је процењена вредност једнака или већа од 5.000.000 динара, како је прописано чланом 105. став 8. Закона о јавним набавкама.

У питању је девет поступака јавних набавки, спроведених у 2023. години, број 1/23, 2/23, 5/23, 9/23, 15/23, 16/23, 17/23, 18/23 и 19/23, укупне уговорене вредности од 108.285.590 динара, за које огласи о јавним набавкама – јавни позиви нису објављени на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа.

Предузеће је, током спровођења поступка ревизије, доставило писано образложење, број 55-12/24, које је сачинило лице које обавља послове службеника за јавне набавке, дана 3. априла 2024. године, у којем се наводи да, у току 2023. године, за поједине јавне набавке износа преко 5.000.000 динара није прослеђивало маилове за објављивање огласа за јавне позиве ЈП „Службени гласник“, Београд, из разлога што се сматрало да ће исти, по аутоматизму, бити прослеђени овом предузећу ради објаве, након што су генерисани на Порталу јавних набавки Канцеларије за јавне набавке. Како огласи о јавним набавкама – јавни позиви нису били објављивани током 2023. године, Предузеће је прибавило упутство за слање огласа на Портал службених гласила Републике Србије и база прописа и започело са активностима објављивања огласа на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа у складу са одредбама Закона о јавним набавкама.

Предузета мера у поступку ревизије број 3:

Током спровођења поступка ревизије, утврђено је да је Предузеће у децембру 2023. године, објавило оглас – јавни позив за ЈН број 24/23 - Израда пројектно техничке документације ДГМ и израда пројекта изведеног објекта у дигиталном и писаном облику за ДГМ, чија је процењена вредност 10.500.000 динара и наставило са истим активностима у 2024. години, о чему су достављени докази - рачуни ЈП „Службени гласник“, Београд, електронска преписка и текстови објављених јавних позива, чиме је поступљено у складу са чланом 105. став 8. Закона о јавним набавкама.

2) Неодређивање резервног критеријума у конкурсној документацији о јавним набавкама – члан 133. Закона о јавним набавкама

Чланом 133. став 1. Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да у документацији о набавци одреди критеријуме за доделу уговора, док је у ставу 8. истог члана регулисано да наручилац у документацији о набавци одређује и резервне критеријуме на основу којих ће доделити уговор у ситуацији када постоје две или више понуда које су након примене критеријума једнаке.

Откривена неправилност:

У поступку ревизије, утврђено је да Предузеће, у 2022. и 2023. години, приликом сачињавања конкурсне документације за одређене поступке јавних набавки, у обрасцу критеријуми да доделу уговора, није одредило резервни критеријум, на основу којих би се доделио уговор у ситуацији када постоје две или више понуда које су након примене критеријума једнаке, чиме није поступио у складу са чланом 133. став 8. Закона о јавним набавкама. У питању је седам поступака јавних набавки, спроведених у 2022. години, број 10/22, 11/22, 13/22, 15/22, 16/22, 17/22 и 19/22, као и 23 поступка јавних набавки спроведених у 2023. години.

Препорука број 2:

Препоручује се Предузећу да приликом сачињавања конкурсне документације, у обрасцу критеријуми за доделу уговора одреди резервни критеријум, на основу којих би се доделио уговор у ситуацији када постоје две или више понуда које су након примене критеријума једнаке, како је прописано одредбама Закона о јавним набавкама.

3) Јавна набавка број: 11/22 – Набавка и испорука машинског материјала за изградњу и одржавање дистрибутивне гасне мреже – ситан материјал за одржавање и изградњу дистрибутивне гасне мреже – по партијама

Укупна процењена вредност јавне набавке износи 17.629.877 динара. Јавна набавка је обликована по партијама и за сваку партију је утврђена процењена вредност. У року за достављање понуда приспеле су три понуде, за сваку партију по једна понуда. Са понуђачима, који су послали понуде су закључени оквирни споразуми.

Табела број 5: Основни подаци о јавној набавци

Врста поступка: Отворени поступак					
Техника у поступку: оквирни споразум са једним привредним субјектом					
Процењена вредност: 17.629.877 динара без ПДВ – укупна (за партију 1: 6.841.877 динара; за партију 2: 5.271.000 динара; за партију 3: 5.517.000 динара)					
Одлука о покретању поступка јавне набавке					
Број и датум:			Доносилац:		
8-11-1/22 од 27. мај 2022.године			директор Предузећа		
Одлука о додели уговора					
Датум доношења:	Датум објаве:	Доносилац:	Изабрани понуђачи-по партијама	Вредност понуде (без ПДВ)	Вредност понуде (са ПДВ)
1. јули 2022. године	1. јули 2022. године	директор Предузећа	Партија 1 - „Фероелектро“ доо, Суботица	91.119 динара	109.344 динара
			Партија 2 - „Фероелектро“ доо, Суботица	8.369 динара	10.043 динара
			Партија 3 – „Цим гас“, Суботица	144.350 динара	173.220 динара
Оквирни споразум о јавној набавци-партија 1 – шрафовска роба и потрошни материјал					
Број оквирног споразума:	Датум закључења:	Потписао:	Вредност (без ПДВ)	Вредност (са ПДВ)	
8-11-21/22	5. јула 2022. године	директор Предузећа	6.841.877 динара	8.210.252 динара	
Оквирни споразум о јавној набавци-партија 2 – електро материјал и потрошна роба					
Број оквирног споразума:	Датум закључења:	Потписао:	Вредност (без ПДВ)	Вредност (са ПДВ)	
8-11-22/22	5. јула 2022. године	директор Предузећа	5.271.000 динара	6.325.200 динара	
Оквирни споразум о јавној набавци-партија 3 – челичне цеви, челични фитинзи и заптивачи					
Број оквирног споразума:	Датум закључења:	Потписао:	Вредност (без ПДВ)	Вредност (са ПДВ)	
8-11-23/22	5. јула 2022. године	директор Предузећа	5.517.000 динара	6.620.400 динара	

Откривена неправилност:

У вези са поменутом јавном набавком утврђено је да Предузеће као наручилац, није припремио јасно конкурсну документацију, јер је одредио количине као јединичне, чиме су понуђачи сачинили понуде као збир јединичних цена и у члану 3. Модела оквирног споразума уписали наведене износе као понуђене.

Приликом спровођења поступка јавне набавке, одабрани су понуђачи који су понудили најнижи збир јединичних цена, а оквирни споразуми су закључени на износ процењене вредности јавне набавке, која представља максималну финансијску обавезу коју наручилац може да преузме према понуђачу (зависно од конкретних потреба при извршењу уговора).

Комисија за јавну набавку је сачинила службену белешку број 8-11-20/22 од 1. јула 2022. године, у којој је констатовала да „приликом попуњавања Модела оквирног споразума од стране свих понуђача настала је очигледна грешка, односно понуђачи у члану 3. Модела оквирног споразума уписали су понуђену цену из понуде као укупну вредност добара, а разлог за такво уписивање је тај да понуђачи нису имали други податак за уписивање цена у Модел оквирног споразума, само цене из њихове понуде. У конкурсној документацији је утврђено да цена и рок испоруке (као критеријуми за доделу оквирног споразума) служе за рангирање понуде, а оквирни споразуми ће бити закључени на процењену вредност код сваке партије у јавној набавци.“

Овакав начин поступања од стране наручиоца доводи до тога да не постоји критеријум за одбијање неприхватљиве понуде, односно збир јединичних цена, као критеријум за избор најповољније понуде, у ситуацији где нису одређене количине, макар оквирне, није адекватно мерило за избор најповољније понуде.

С тим у вези је и чињеница да, уколико потенцијални понуђачи немају оквирне количине предмета набавке, постоји могућност да се понуди најнижа цена за одређени предмет који се ретко захтева при извршењу уговора, а да, с друге стране, са нереалном високом јединичном ценом за предмете који се највише користе, изабере понуда која би у извршењу уговора била неповољнија.

Наведено није у складу са чланом 93. став 1. Закона о јавним набавкама према којем конкурсна документација мора да буде сачињена на начин да омогући припрему и подношење понуде односно пријаве, као ни са захтеваном садржином огласа о јавној набавци из Прилога 4 - део V – II Јавни позив (секторски наручилац), тачка б).

Како наручилац није одредио ни оквирне количине, није било могуће утврдити да ли је адекватно планирана јавна набавка, односно на који начин је наручилац одредио процењену вредност јавне набавке, тј. да ли је то учињено у складу са чланом 32. став 1. Закона о јавним набавкама.

Приликом спровођења јавне набавке број 18/23 истог предмета набавке у 2023. години, Предузеће је отклонило наведену неправилност, на начин да је одредило оквирне количине и закључило оквирне споразуме са изабраним понуђачима.

3.3. Евидентирање и извештавање о набавкама

Предузеће је евидентирало податке о вредности и врсти јавних набавки из чл. 11. - 21. Закона о јавним набавкама и то по сваком основу за изузеће посебно, као и јавне набавке из члана 27. став 1. и објавило на Порталу јавних набавки Извештаје о набавкама, у складу са чланом 181. став 3. и 4. Закона о јавним набавкама.

Предузеће води евиденцију о спроведеним поступцима јавних набавки, закљученим уговорима о јавним набавкама, као и реализацији истих у пословном систему „Alfasoft biznis“, у оквиру којег се исказују финансијски подаци о уговореној и реализованој вредности јавних набавки.

3.4. Набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује и испуњеност услова за изузеће од примене Закона

Предузеће је у 2022. години извршило набавке добара, услуга и радова у поступцима на које се не примењује Закон о јавним набавкама, позивајући се на члан 12. став 1. тачка 11) и члан 27. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама.

Укупно извршење по наведеним поступцима, према подацима добијеним од Предузећа, износи 939.658.329 динара (без ПДВ), од чега се на услуге односи износ од 17.075.943 динара, на добра износ од 919.924.426 динара и на радове износ од 2.657.960 динара.

Такође, и у 2023. години извршене су набавке добара, услуга и радова у поступцима на које се не примењује Закон о јавним набавкама, са позивом на члан 12. став 1. тачка 11), члан 27. став 1. тачка 1), као и члан 35. став 4. Закона о јавним набавкама.

Укупно извршење по наведеним поступцима, према подацима добијеним од Предузећа, износи 1.302.840.052 динара (без ПДВ), од чега се на услуге односи износ од 25.749.262 динара, на добра износ од 1.268.775.276 динара и на радове износ од 8.315.514 динара.

У структури извршених поступака, највећи део обухвата набавка гаса по рачунима ЈП „Србијагас“, Нови Сад за потребе рада и пословања Предузећа у укупном износу од 916.583.359 динара у 2022. години, као и у 2023. години у износу од 1.260.515.000 динара, што је све у складу са Решењем о одређивању снабдевача који ће снабдевати јавне снабдеваче природним гасом¹⁷, који је донела Влада Републике Србије, а којим се одређује ЈП „Србијагас“, Нови Сад за снабдевача који ће да снабдева јавно предузеће природним гасом.

¹⁷ „Службени гласник РС“ број 64/13, 136/14, 113/15, 56/16, 96/16, 119/17, 50/18, 94/18, 45/19, 86/19, 92/20, 149/20, 67/21, 86/21, 107/22, 83/23

Прилог 3 – Потраживања од купаца

3.1. Евидентирање потраживања у пословним књигама Предузећа

ЈКП „Суботицагас“, Суботица, разврстано је као средње правно лице. За признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима, примењује Међународни стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП), како је регулисано чланом 25. став 1. Закона о рачуноводству.

Приликом састављања финансијских извештаја за 2023. годину, Предузеће је применило Правилник о организацији рачуноводства и рачуноводственим политикама број 336/2021 од 20. септембра 2021. године, који је усвојио Надзорни одбор Предузећа, а којим су, у члану 30. регулисана краткорочна потраживања.

Потраживања од купаца признају се у тренутку обављања трансакције продаје. При почетном признавању, потраживање се вреднује у износу продајне вредности, умањено за уговорени износ рабата, а увећано за износ пореза.

Чланом 8. став 4. Закона о рачуноводству прописано је да је Предузеће дужно да користи стандардни рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена.

У пословању, Предузеће користи информациони систем „Alfasoft biznis“ прибављен од добављача „Алфасофт“ доо, Рума по Уговору о јавној набавци добара – набавка софтвера информационог система број 343-10/19 од 25. јуна 2019. године. Информациони систем садржи следеће модуле: ликвидатура, главна књига, обрачун зарада, кадровска евиденција, основна средства, магацинско пословање, аналитика потрошача, јавне набавке, деловодна књига. У оквиру модула аналитике потрошача, врши се фактурисање услуга потрошачима, као и наплата фактура, а пренос података у главну књигу се врши аутоматски, чиме се смањује ризик од настанка грешака приликом евидентирања пословних промена у Предузећу и повећава ефективност у раду рачуноводствене функције.

Сходно члану 9. став 1. Закона о рачуноводству, књижење пословних промена и догађаја врши се на основу веродостојних рачуноводствених исправа, што потврђују фактуре које Предузеће испоставља корисницима услуга - правним и физичким лицима.

Предузеће је на дан извештајног периода - 31. децембра 2023. године, исказало потраживања од купаца у износу од 305.883.868 динара, а структуру ових потраживања чине:

Табела 1: Аналитички приказ потраживања од купаца -у динарима-

Назив	2023. година
Потраживања од купаца за продата основна средства	131.800
Потраживања од купаца - потрошачи гаса	
- стамбени потрошачи	119.805.371
- домаћинства	4.568.829
- енергетски заштићени потрошачи	1.097.051
- пословни потрошачи	198.531.261
Потраживања од купаца – стамбени прикључци	1.623.130
Потраживања од купаца - остало (давање техничких услова и сагласности, поновно укључење, технички пријем и др.)	744.867
Укупно:	326.502.310
Исправка вредности потраживања од купаца-физичких и правних лица	(20.618.442)
Укупно:	305.883.868

Структура потраживања од купаца дата је у следећем табеларном прегледу:

Табела 2: Аналитички преглед потраживања од купаца

-у динарима-

Назив	2023. година
Купци – правна лица - пословни потрошачи	
„Ветеринарски завод Суботица“ доо, Суботица	26.560.433
ЈП „Србијагас“, Нови Сад	21.621.318
„Фиделинка скроб“ доо, Суботица	13.055.665
„8. март“ доо, Суботица	10.260.050
„Татравагонка братство“ доо, Суботица	7.339.921
„Пионир“ ад, Суботица	6.777.675
„Дон Дон“ доо, Београд	5.647.655
Општа болница Суботица	5.227.393
Геронтолошки центар Суботица	4.969.469
„Masterplast YU“ доо, Суботица	4.846.759
АТВ Sever, Суботица	4.754.636
Boysen Abgassysteme доо, Суботица	4.419.915
Gebi доо, Чантавир	4.299.562
Остали купци – пословни потрошачи	78.750.810
Укупно:	198.531.261
Купци - физичка лица - домаћинства и стамбени потрошачи- потрошња гаса	
-потраживања у висини од 500.001 до 700.000 динара (1 лице)	544.004
-потраживања у висини од 200.001 до 500.000 динара (6 лица)	1.240.683
-потраживања у висини од 100.001 до 200.000 динара (26 лица)	3.734.184
-потраживања у висини од 50.001 до 100.000 динара (158 лица)	10.163.580
-потраживања у висини до 50.000 динара	112.342.833
Укупно:	127.094.381
Купци – физичка и правна лица за остале услуге	744.867
Укупно:	184.883.756
Потраживања од купаца-физичка и правна лица-укупно	326.502.310
Исправка вредности потраживања од купаца - физичких и правних лица	(20.618.442)
Укупно:	305.883.868

Потраживања по основу обрачуна законске затезне камате Предузеће је евидентирало у пословним књигама на рачуну других потраживања, у укупном износу од 11.788.958 динара, што је приказано у следећем табеларном прегледу:

Табела 3: Аналитички приказ потраживања за камату

-у динарима-

Назив	2023. година
Потраживања за камату - потрошачи гаса	10.542.361
Потраживања за камату - стамбени потрошачи	7.122.862
Исправка вредности потраживања за камату	(5.876.265)
Укупно:	11.788.958

Чланом 20. став 1. Закона о рачуноводству прописано је да Предузеће врши попис имовине и обавеза и усклађује стање по књигама са стањем по попису на крају пословне године, а ставом 3. истог члана да усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћним књигама врши пре пописа имовине и обавеза и пре састављања годишњих финансијских извештаја.

Директор Предузећа, донео је Одлуку о попису и образовању комисије за попис број 322/23 од 6. децембра 2023. године, којом је, између осталог, именована Комисија за попис свих обавеза и потраживања и дугорочних финансијских пласмана, а коју чине шест запослених лица.

Према Упутству Директора Предузећа број 322-1/23 од 6. децембра 2023. године, поменута Комисија је у обавези да сачини извештај о извршеном попису обавеза, потраживања и дугорочних финансијских пласмана и исти преда Централној комисији за попис. У Записнику ове Комисије приказано је књиговодствено и стварно стање потраживања од купаца са стањем на дан извештајног периода - 31. децембра 2023. године.

Централна комисија за попис је сачинила Извештај о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембра 2023. године, број 322-3/23 од 25. јануара 2024. године, који је усвојио Надзорни одбор Предузећа, Одлуком број 32-2/24 од 31. јануара 2024. године.

У извештају Централне комисије за попис је констатовано да се прихвата записник Комисије за попис свих обавеза и потраживања и дугорочних финансијских пласмана, као и да није утврђено одступање стварног од књиговодственог стања.

Откривена неправилност:

У поступку ревизије, увидом у Извештај о попису имовине и обавеза са стањем на дан извештајног периода - 31. децембра 2023. године, број 322-3/23 од 25. јануара 2024. године, који је сачинила Централна комисија за попис, утврђено је да исти садржи предлог комисије за исправку вредности потраживања за различите категорије потрошача, али не и приказ потраживања од купаца са исказаним књиговодственим стањем, односно стањем потраживања утврђеним пописом, што није у складу са чланом 13. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.¹⁸

Препорука број 3:

Препоручује се Предузећу да, након спроведеног пописа имовине, обавеза и потраживања са стањем на дан извештајног периода, сачињава извештај о попису који ће садржати све неопходне елементе у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Чланом 22. став 1. Закона о рачуноводству, прописано је да је Предузеће дужно да пре састављања финансијских извештаја, усагласи међусобна потраживања и обавезе што доказује одговарајућом исправом.

Предузеће је крајем 2023. године, а пре састављања финансијских извештаја, послало 1.085 конфирмација ради међусобног усаглашавања са купцима - правним лицима, за укупну вредност потраживања од 181.536.971 динар.

Од тога, враћено је као усаглашено 333 конфирмације, укупне вредности дуга од 58.403.081 динар, што чини 32,17%, а као неусаглашено је враћено 11 конфирмација, укупне вредности дуга од 10.785.359 динара. Преостале 741 конфирмације нису враћене Предузећу, због чега није било могуће потврдити да ли су стања потраживања са купцима усаглашена или не.

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2023. годину, Предузеће је обелоданило број, као и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања, што је у складу са чланом 22. став 4. тачка 1) Закона о рачуноводству.

¹⁸ „Службени гласник РС“ број 89/20

Током спровођења поступка ревизије, ради усаглашавања стања потраживања од купаца - правних лица, послате су независне потврде салда, са стањем на дан 31. децембра 2023. године у износу од 150.262.473 динара, што чини 75,69% укупно исказаних потраживања од купаца - правних лица у пословним књигама.

Као усаглашена, потврђена су потраживања у износу од 59.243.283 динара, што чини 39,43% од укупно послатих независних потврда салда, док за преостали део потраживања, независне потврде салда нису враћене оверене од стране купаца.

Чланом 30. Правилника о организацији рачуноводства и рачуноводственим политикама од 20. септембра 2021. године, Предузеће је регулисало да се отпис потраживања и пласмана код којих постоји вероватноћа ненаплативности врши индиректним отписивањем, док се у случајевима када је немогућност наплате извесна и документована, отпис у целини или делимично, врши директним отписивањем. Вероватноћа немогућности наплате утврђује се у сваком конкретном случају на основу документованих разлога (стечај, односно ликвидација дужника, презадуженост, принудно поравнање, застарелост, судско решење и др.). Потраживања се индиректно отписују ако је од рока за њихову наплату прошло најмање 60 дана.

Промене на рачуну исправке вредности потраживања од купаца су приказане су у следећем табеларном прегледу:

Табела 4: Промене на рачуну исправке вредности потраживања од купаца -у динарима-

Назив	2023. година
Стање на дан 1. јануара 2023. године	93.957.124
Смањење исправке вредности потраживања од купаца по основу искњижавања претходно исправљених потраживања	(73.204.851)
Смањење исправке вредности потраживања од купаца у корист прихода	(8.056.984)
Повећање исправке вредности потраживања од купаца на терет расхода	7.923.153
Стање на дан 31. децембра 2023. године	20.618.442

На рачуну исправке вредности потраживања за камату промене су исказане на начин који је дат у следећем табеларном прегледу:

Табела 5: Промене на рачуну исправке вредности потраживања од купаца -у динарима-

Назив	2023. година
Стање на дан 1. јануара 2023. године	5.253.459
Смањење исправке вредности потраживања од купаца по основу искњижавања претходно исправљених потраживања	(292.601)
Смањење исправке вредности потраживања од купаца у корист прихода	(209.545)
Повећање исправке вредности потраживања од купаца на терет расхода	1.124.952
Стање на дан 31. децембра 2023. године	5.876.265

На предлог Комисије за попис извршена је исправка вредности потраживања од купаца у 2023. годину у укупном износу од 9.048.106 динара, која обухвата:

- износ од 6.924.450 динара који се односи на ненаплаћена потраживања потрошача из категорије домаћинства укључујући и ненаплаћена потраживања економски заштићених купаца;
- износ од 931.718 динара који се односи на ненаплаћена потраживања из категорије пословних потрошача;
- износ од 66.983 динара за ненаплаћена потраживања за стамбено-пословне потрошаче;
- износ од 1.124.952 динара за ненаплаћена потраживања за камату.

Од укупно исказаног износа исправке вредности потраживања од 9.048.106 динара, које је евидентирано на основу усвојеног годишњег Извештаја о попису Предузећа са стањем на дан извештајног периода, извршено је умањење за износ од 1.317.664 динара на име наплаћених претходно исправљених потраживања, односно потраживања која су наплаћена у периоду између краја извештајног периода и датума када су финансијски извештаји одобрени за објављивање, што је у складу са параграфом 2. Одељка 32 – Догађаји после извештајног периода. Од укупног износа наплаћених исправљених потраживања од 1.317.664 динара, део износа од 1.279.398 динара односи се на потраживања од купаца, а део износа од 38.266 динара односи се на потраживања за камату.

Смањење исправке вредности потраживања од купаца по основу искњижавања претходно исправљених потраживања које је евидентирано са стањем на дан извештајног периода – 31. децембра 2023. године, у укупном износу од 73.204.851 динара, у највећој мери, у износу од 72.173.809 динара, се односи на комитенте (укупно 15 комитената по списку које је доставило Предузеће), који су искњижени из пословних књига по основу окончаних стечајних поступака и брисања из регистра код Агенције за привредне регистре, а што је приказано у следећем табеларном прегледу:

Табела број 6: Преглед потраживања од купаца који су искњижени из пословних књига - у динарима-

Ред. бр.	Назив купца	Износ
1.	WOW Winery, Палић	27.712
2.	Gold – Стојановић, Суботица	70.521
3.	Matex доо, Суботица	4.289.617
4.	Татравагонка братство, Суботица	1.366.946
5.	Koning доо, Суботица	49.185
6.	Иком доо, Суботица	83.909
7.	Azohem доо, Суботица	1.684
8.	Компанија Фиделинка, Суботица	16.334.388
9.	Панонијашпед логистика доо, Суботица	49.207
10.	Агروه доо, Београд	8.314.767
11.	Панонград, Суботица	689.815
12.	29. новембар, Суботица	38.967.284
12.	Si&Si, Суботица	1.922.462
13.	Pannon chem, Суботица	6.311
Укупно:		72.173.809

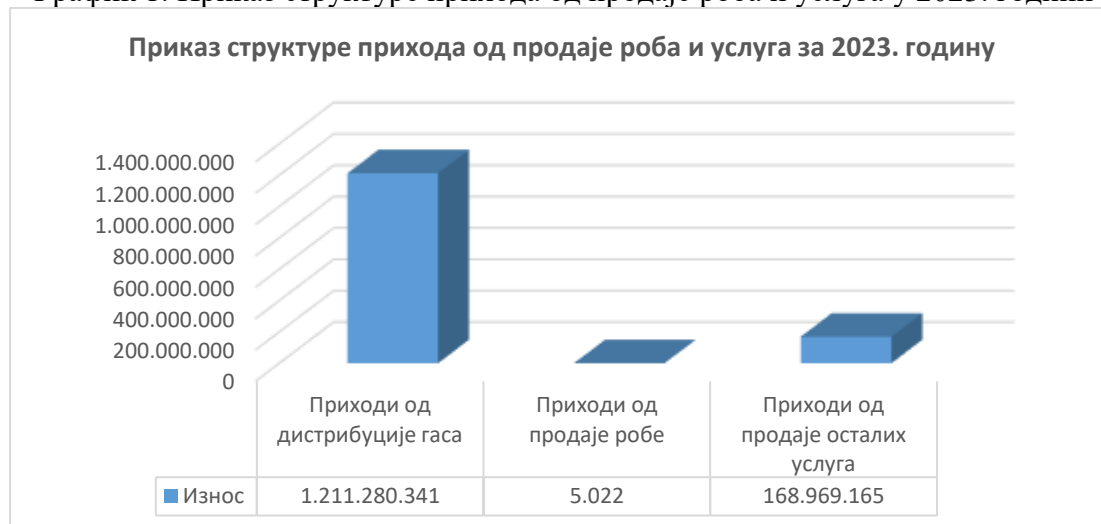
Предузеће је документовало да је упутило појединачне пријаве Привредном суду у Суботици, о висини потраживања ових дужника која су евидентирана у пословним књигама, а која обухватају главницу дуга и камату. Разлику од 2.671.849 динара, на име непризнатих потраживања, Предузеће је исказало у пореском билансу за 2023. годину, као ставку која се не признаје и обрачунало припадајући порез на добит правних лица.

Све промене које се односе на повећање на рачуну исправке вредности потраживања од купаца и потраживања за камату су евидентирани у пословним књигама Предузећа, налозима за књижење број 000062 и 000072 од 31. децембра 2023. године, на терет рачуна (585) - обезвређење потраживања и краткорочних финансијских пласмана, док је смањење исправке вредности по основу наплаћених отписаних потраживања од купаца евидентирано налогом за књижење број 00063 од 31. децембра 2023. године, у корист рачуна (685) - приходи од усклађивања вредности потраживања.

3.2. Примена ценовника

У пословним књигама Предузећа за 2023. годину, исказани су приходи од продаје роба и услуга у укупном износу од 1.380.254.528 динара, а чине их приходи од дистрибуције гаса у износу од 1.211.280.341 динар, приходи од продаје робе у износу од 5.022 динара, као и приходи од продаје осталих услуга у износу од 168.969.165 динара, што је приказано у следећем графичком приказу:

График 1: Приказ структуре прихода од продаје роба и услуга у 2023. години

Приходи од дистрибуције гаса

У оквиру пословних прихода Предузећа евидентираних у 2023. години, највеће учешће имају приходи од дистрибуције гаса који су остварени у укупном износу од 1.211.280.341 динар, а чија структура је приказана у следећем графичком приказу:

График 2: Приказ структуре прихода од дистрибуције гаса у 2023. години

Обављање енергетске делатности, Предузеће остварује на основу лиценци добијених од Агенције за енергетику Републике Србије за период од десет година, као и у складу са Одлуком о одређивању делатности дистрибуције природног гаса и снабдевања природним гасом потрошача на територији општине Суботица као комуналне делатности.

На основу закључених уговора Предузећа са ЈП „Србијагас“, Нови Сад о потпуном снабдевању енергијом из природног гаса, регулисана је купопродаја енергије из природног гаса са припадајућим трошковима коришћења транспортних и дистрибутивних система на уговореном месту испоруке под условима и на начин утврђен Законом о енергетици¹⁹, Уредбом о условима испоруке и снабдевања природног гаса²⁰, Правилима о раду транспортног система оператора транспортног система и Правилима о раду дистрибутивног система оператора дистрибутивног система чији се системи користе за снабдевање гасом, Правилима о промени снабдевача²¹, као и Општим условима продаје енергије из природног гаса купцима на слободном тржишту ЈП „Србијагас“, Нови Сад и другим прописима.

Са потрошачима односно купцима ЈКП „Суботицагас“, Суботица, купопродаја природног гаса је регулисана појединачним уговорима који су закључени са потрошачима, груписаним у две категорије:

I група – „јавно снабдевање“ која обухвата мале купце подељене у два сегмента:

- а) домаћинства
- б) остали (мањи пословни потрошачи);

II група – „снабдевање“ која обухвата веће пословне потрошаче подељене у две комерцијалне групе сразмерно величини потрошње и упутствима Агенције за енергетику Републике Србије:

- а) потрошаче који имају годишњу потрошњу до 500.000 m³/година
- б) потрошаче који имају годишњу потрошњу преко 500.000 m³/година

За I групу потрошача (домаћинства и мали пословни потрошачи), сагласност на цене даје Агенција за енергетику Републике Србије, док код II групе потрошача (већи пословни потрошачи) постоји слободно тржиште и цене се слободно формирају у билатералним односима дистрибутера и потрошача на основу усвојене Методологије за одређивање цене природног гаса коју утврђује Агенција за енергетику Републике Србије.

Категорије купаца - потрошачи гаса се класификују како је приказано у следећем табеларном прегледу:

Табела број 7: Приказ категорија купаца

Категорија купаца	Групе купаца
(K1) - категорија 1 - купци са местом испоруке на дистрибутивном систему радног притиска $p < 6 \text{ bar}$	Мала потрошња
	Ванвршна потрошња K1
	Равномерна потрошња K1
	Неравномерна потрошња K1
(K2) - категорија 2 - купци са местом испоруке на дистрибутивном систему радног притиска $6 \leq p \leq 16 \text{ bar}$	Ванвршна потрошња K2
	Равномерна потрошња K2
	Неравномерна потрошња K2

Купци ЈКП „Суботицагас“, Суботица, према образложењу одговорних лица из развојно-техничког одељења Предузећа, с обзиром на радни притисак гасне дистрибутивне мреже Предузећа који је ($p < 6 \text{ bar}$), сврставају се у оквир (K1) - категорија 1.

¹⁹ „Службени гласник РС“ број 145/14, 95/18, 40/21, 35/23-др.закон, 62/23

²⁰ „Службени гласник РС“ број 49/22, 32/23

²¹ „Службени гласник РС“ број 65/15 и 10/17

ЈКП „Суботицагас“, Суботица снабдева потрошаче природног гаса у граду Суботица са приградским месним заједницама Палић, Келебија и Шупљак.

Укупан број потрошача по мерним местима на дан 31. децембар 2023. године износио је 14.403, од тога индивидуалне потрошаче чини 12.848 лица, а пословне потрошаче 1.455. Дужина дистрибутивне гасне мреже Предузећа без дужине гасних прикључака, а закључно на дан 31. децембар 2023. године износи 454.294 m.

Ради обезбеђења заштите општег интереса у јавном предузећу, чланом 69. Закона о јавним предузећима, прописано је да надлежни орган јединице локалне самоуправе даје сагласност на тарифу (одлуку о ценама, тарифном систему и др.), осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган.

У члану 76. став 3. Статута Предузећа, регулисано је да сагласност на одлуку о ценама даје Агенција за енергетику Републике Србије.

Законом о енергетици, у члану 88. став 1. је регулисано да су цене енергије, енергената и услуга које пружају енергетски субјекти у обављању енергетских делатности слободне, осим уколико је другачије уређено овим законом, док је у ставу 2. истог члана дефинисано да су регулисане цене, између осталог, цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса, као и цене природног гаса за јавно снабдевање.

У члану 261. Закона о енергетици, регулисано је да је оператор дистрибутивног система природног гаса дужан да, између осталог, донесе одлуку о цени за приступ дистрибутивном систему у складу са овим законом, објави цене прикључења у складу са методологијом из члана 50. овог закона, као и да донесе акт о ценама нестандардних услуга, на који сагласност даје Агенција и који се објављује на интернет страници оператора система.

У складу са чланом 268. став 1. Закона о енергетици, трошкови прикључења обухватају и трошкове набавке мерних уређаја и мерно регулационих станица и сноси их подносилац захтева за прикључење, док је у ставу 2. истог члана прописано да висину трошкова прикључења утврђује оператор транспортног и дистрибутивног система, у складу са Методологијом за утврђивање трошкова прикључења коју доноси Агенција.

Према члану 68. Уредбе о условима испоруке и снабдевања природним гасом²² оператор система и јавни снабдевач су дужни да обавештавају крајњег купца о регулисаним ценама путем средстава јавног информисања и своје интернет странице.

У пословању Предузећа, у 2023. години, у примени су биле следеће одлуке које је донео Надзорни одбор Предузећа:

- Одлука о цени природног гаса за јавно снабдевање број 427/2022 од 23. новембра 2022. године, на коју је сагласност дала Агенције за енергетику Републике Србије и која је била у примени у Предузећу до 30. априла 2023. године;
- Одлука о цени природног гаса за јавно снабдевање број 32-6/2023 од 14. марта 2023. године на коју је сагласност дала Агенције за енергетику Републике Србије и која се примењивала почев од 1. маја 2023. године до 30. октобра 2023. године;
- Одлука о цени природног гаса за јавно снабдевање број 32-15/2023 од 13. септембра 2023. године на коју је сагласност дала Агенције за енергетику Републике Србије и која се примењивала почев од 1. новембра 2023. године до 31. децембра 2023. године;
- Одлука о цени приступа систему за дистрибуцију природног гаса број 274/2022 од 29. јула 2022. године, за коју је добијена сагласност Агенције за

²² „Службени гласник РС“ бр. 49/22, 32/23, 97/23

енергетику Републике Србије и која се примењивала од 1. октобра 2022. године и током целог ревидираног периода;

- Одлука о ценама нестандардних услуга број 676/19 од 23. децембра 2019. године на коју је сагласност дала Агенције за енергетику Републике Србије број 275/2019-Д-01/3 од 16. јануара 2020. године и примењивала се током ревидираног периода;
- Одлука о висини трошкова прикључења на систем за дистрибуцију природног гаса број 609/2020 од 26. новембра 2020. године и која се примењивала током ревидираног периода;
- Одлука о трошковима техничког прегледа унутрашњих гасних инсталација број 456/2010 од 30. октобра 2010. године.

У поменутиим Одлукама, цена природног гаса за јавно снабдевање исказана је по тарифама утврђеним Методологијом за одређивање цене природног гаса за јавно снабдевање Агенције за енергетику Републике Србије.

Цене природног гаса и задужење купаца одређују се у складу са тарифним елементима за обрачун природног гаса, а тарифне елементе чине: енергент, капацитет и место испоруке, при чему:

- тарифни елемент „енергент“ представља укупну годишњу количину природног гаса коју јавни снабдевач планира да продаје купцима (стамбени и пословни потрошачи) и изражава се у m^3 ;
- тарифни елемент „капацитет“ се утврђује на основу максималних дневних потрошњи купаца које снабдева јавни снабдевач и
- тарифни елемент „накнада по месту испоруке“, се утврђује као број места испоруке на којима јавни снабдевач продаје природни гас у регулаторном периоду. Он се утврђује као аритметички просек броја места испоруке на почетку и на крају регулаторног периода.

Предузеће је током 2023. године достављало Агенцији за енергетику Републике Србије прописане извештаје у складу са одредбама Закона о енергетици.

Према подацима достављеним Агенцији за енергетику Републике Србије, укупна количина испорученог природног гаса потрошачима у 2023. години износила је:

- 168.315.436 m^3 купцима који су на јавном снабдевању природним гасом;
- 100.731.080 m^3 купцима који су на снабдевању природним гасом.

Увидом у фактурисану реализацију, утврђено је да је Предузеће фактурисало потрошачима количину природног гаса која је и испоручена, по ценама које су утврђене одлукама Надзорног одбора Предузећа, а за које је обезбеђена сагласност Агенције за енергетику Републике Србије.

Губици гаса

Према писменом изјашњењу руководиоца развојно-техничког одељења Предузећа, ЈКП „Суботицагас“ Суботица у 2023. години, закључно са даном 31. децембар 2023. године, није имало губитака енергије из природног гаса на дистрибутивној гасној мрежи.

Приходи од продаје осталих услуга

Приходи од продаје осталих услуга који су исказани у износу од 168.969.165 динара обухватају:

- приходе од продаје услуга који су остварени у износу од 10.511.291 динара, а односе се на пружене услуге издавања сагласности, услуге техничког прегледа инсталација и сл;

- приходе од услуга мрежарине – ОДС енергент и капацитет који су остварени у износу од 123.967.774 динара, а односе се на приходе настале коришћењем мрежних цеви за проток гаса од главног вода до потрошача, на територији којом управља ЈКП „Суботицагас“, Суботица, а по основу испостављених фактура предузећима ЈП „Србијагас“, Нови Сад, „Cestor-Veks“ доо, Београд и ЈКП „Стандард“, Ада;
- приходе од услуга изградње прикључака евидентиране у укупном износу од 34.490.099 динара, а који су остварени по основу изградње и одржавања типских, индивидуалних и групних прикључака за правна и физичка лица, на основу претходно закључених појединачних уговора о изградњи гасних прикључака на дистрибутивну гасну мрежу и накнади трошкова прикључења; по овом основу у ревидираном периоду, Предузеће је евидентирало приходе у износу од 29.898.815 динара на основу закључених уговора за изградњу стамбених прикључака, а на основу уговора за изградњу прикључака за пословне потрошаче остварени су приходи у износу од 4.591.284 динара; укупан број закључених уговора за изградњу прикључака износи 408 за физичка лица, односно 40 за правна лица; као енергетски субјекат, Предузеће, издаје одобрења за прикључење потрошача на дистрибутивни гасни систем, а на основу претходно извршеног техничког прегледа изведених радова на кућним инсталацијама, након чега се сачињава Записник о укључењу нових потрошача.

Приходи од продаје робе

Приходи од продаје робе исказани су у износу од 5.022 динара.

3.3. Обрачун законске затезне камате

Чланом 277. Закона о облигационим односима прописано је да дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе дугује, поред главнице и затезну камату по стопи утврђеној савезним законом.

У члану 2. Закона о затезној камати регулисано је да дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе, поред главнице, дугује и затезну камату на износ дуга до дана исплате и то по стопи утврђеној овим законом, док у члану 3. истог Закона, прописано је да стопа затезне камате, на износ дуга који гласи на динаре, утврђује се на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Народне банке Србије увећане за осам процентних поена.

Обрачун законске затезне камате на доспела, а ненаплаћена потраживања од купаца – физичких лица је вршен на месечном нивоу, док за потраживања од купаца - правних лица на тромесечном нивоу, чиме је Предузеће поступило у складу са одредбама члана 277. Закона о облигационим односима и члана 2. и 3. Закона о затезној камати.

Приходи од камате који су евидентирани у пословним књигама износе 11.777.980 динара.

3.4. Предузимање мера наплате потраживања

Опомене потрошачима

У циљу побољшања наплате потраживања од купаца, Предузеће је у 2023. години, упутило 390 опомена дужницима – правним и физичким лицима за неизмирена дуговања.

Репрограм дуга

Директор Предузећа је донео Одлуку о процедури репрограма дуга за потрошаче природног гаса број 99/2017 од 1. фебруара 2017. године, којом је регулисана могућност закључења репрограма дуга за потрошаче – правна и физичка лица. У поменутој Одлуци је дефинисано да максималан број рата који се може одобрити потрошачу је три, да је

потрошач у обавези да поднесе писмени захтев за репрограм и да је дужан да приликом подношења захтева приложи доказ о уплати половине од износа који дугује. Допуном Одлуке број 99-1/2017 од 2. фебруара 2017. године је одређено да директор Предузећа може одобрити закључење репрограма под другим условима од услова одређених у претходно наведеној одлуци, а сваки појединачни случај се посебно разматра.

У 2024. години, Предузеће је донело нову Одлуку о процедури репрограма дуга за потрошаче природног гаса број 22-5/24 од 2. фебруара 2024. године, којом је ближе уредило питања везана за закључење репрограма дуга потрошача, све у циљу побољшање наплате својих потраживања.

У вези са наведеним, Предузеће је, у току 2023. године, закључило:

- 116 појединачних уговора са физичким лицима о репрограму дуга који нису измирили, за укупан износ дуга од 3.372.209 динара;
- 10 протокола са правним лицима за репрограм доспелих дуговања, за укупан износ дуга од 66.780.987 динара.

Утуживање потрошача

Питање утуживања дужника и предузимање мера принудне наплате по основу неизмирених дуговања регулисано је одредбама члана 262. Закона о облигационим односима, чл. 392.-393. Закона о извршењу и обезбеђењу, као и чланом 23. Закона о комуналним делатностима.

Осим тога, у члану 374. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да међусобна потраживања правних лица из уговора у промету робе и услуга, као и потраживања накнаде за издатке учињене у вези с тим уговорима, застаревају за три године, док је чланом 378. став 1. тачка 1) истог Закона, прописано да се једногодишњи рок застарелости односи на потраживања за накнаде за испоручену електричну и топлотну енергију, плин, воду, за димничарске услуге и за одржавање чистоће, кад је испорука односно услуга извршена за потребе домаћинства.

Предузеће је у 2023. години подносило предлоге за извршење на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања од дужника – физичких и правних лица који нису измирили своја дуговања путем јавних извршитеља, а поднето је укупно девет предлога за извршење за физичка лица за укупан износ дуга од 1.481.834 динара и два предлога за извршење за правна лица за укупан износ дуга од 531.901 динар.

Рекламације потрошача

Предузеће је сачинило Правилник о условима и начину решавања рекламација потрошача ЈКП „Суботицагас“, Суботица, број 43/2022 од 31. јануара 2022. године, којим су уређени услови, начин и поступак подношења и решавања рекламација/приговора потрошача на услуге које пружа ЈКП „Суботицагас“, Суботица.

Такође је сачињен и Пословник о раду Комисије за решавање рекламација потрошача ЈКП „Суботицагас“, Суботица број 69/23 од 27. јануара 2023. године, којим је уређен начин рада и одлучивања Комисије за рекламације потрошачима ЈКП „Суботицагас“, Суботица.

На увид је достављена Књига рекламација за 2023. годину, у којој је заведено укупно 376 рекламација упућених од стране потрошача (за погрешно читавање бројила, исправку рачуна и др.) које су евидентирани и по којима је поступљено у складу са наведеном актом.

Комисија за решавање рекламација Предузећа, у вези са пријављеним рекламацијама потрошача, доставља потрошачима Одлуке о усвајању/одбијању упућене рекламације.